

4

10de jaargang nr. 4 okt-nov-dec 2012

Meander

 natuurpunt
Vlaamse Ardennen plus

Natuur rondom Leie, Schelde en Zwalm

- 3 Beste natuurvrienden
- 4 Aan mijn botten blijven plakken
- 6 (G)een vuiltje aan de lucht?
- 7 Boodschappendienst voor senioren
- 8 Paddenstoelen, een fascinerende schimmenwereld
- 9 (Kam)salamanders en hun waterlanders
- 10 Bijzondere vogelwaarnemingen juni-augustus
- 12 De bleekgele droogbloem
- 13 Zwaluw zoekt boer
- 14 Kalender
- 16 Groeten uit de Spaanse Pyreneeën
- 18 Vervolg kalender
- 20 Het vleermuizenjaar: najaar
- 21 Week van het Bos
- 22 De Mediawatcher
- 24 Soort zoekt soort
- 25 Argonne feest in Belval
- 26 Eindjes
- 27 Mais
- 27 Samenwerking Provincie - Natuurpunt
- 28 Gemeenteraadsverkiezingen
- 28 Eén vierkante meter natuur
- 29 Ringweg rond Deinze: een bedreiging
- 29 Kies voor het Stadsbos Deinze
- 30 Iedereen aan de cannabis...
- 30 Ronde van Vlaanderen
- 31 Boekbespreking, 'Bos+' en deelname in de rouw
- 32 Winteravonden

COLOFON

natuurpunt

is een brede beweging waarin duizenden geëngageerde vrijwilligers, in afdelingen en werkgroepen, elk hun verantwoordelijkheid opnemen voor het behoud van de natuur in Vlaanderen. De vereniging wil het beleid en het behoud, de educatie en de studie van de natuur mede vorm geven. Tel: 015/29.72.20
www.natuurpunt.be

Lidmaatschap

Je wordt lid door 24 euro te storten op rekening BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, of op rekening BE49 3900 6213 0171 van Arsène en Yvette Benoût, Gampelaerendreef 67 te 9800 Deinze, tel. 09/386.38.95; arsene.benoout@skynet.be. Zij verzorgen de ledenadministratie van alle afdelingen (zie verder) van Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus behalve van Zwalmvallei.

Ledenadministratie Zwalmvallei: Bart Magherman, Leonce Roelsstraat 5, 9620 Zottegem, t: 09/360.09.99, b.magherman@skynet.be.

natuurpunt

Vlaamse Ardennen plus

<http://vlaamseardennenplus.be>

Contactpersonen

Regio: Vlaamse Ardennen plus
• Guido Tack 0474/90.02.30 guido.tack1@telenet.be
• Peter Breyne 09/384.73.08 peter.breyne@inbo.be

• **Website en Flits**
dominiek.declaire@gmail.com

Afdelingen

• **Deinze plus**
Koen Houthoofd 09/328.11.08 koen.houthoofd@ugent.be
• **Herzele**
Herman Van den Broecke 054/50.09.41 herman.vandenbroecke@gmail.com
• **Oudenaarde**
Alexander Van Braeckel 0473/854562 alexander.tine@telenet.be
• **Ronse**
Philippe Moreaux 0476/49.24.61

moreaux.philippe@skynet.be
• **Schelde-Leie**
Geert De Sutter de.sutter.geert@telenet.be
• **Scheldevallei**
Peter Breyne peter.breyne@inbo.be
• **Vlaamse Ardennen**
Norbert Desmet 0494/65.33.91 desmetnorbert@hotmail.com
• **Groot Zingem**
Eddy Van Den Abeele 09/384.43.54 ed.vandenabeele@skynet.be
• **Zwalmvallei**
Chris Nuyens chris_nuyens@telenet.be

Kernen

• **Rondom Burreken**
Filip Hebbrecht 055/49.55.63 filip.hebbrecht@pandora.be
• **Werkgroep Bos i'Ename**
Guido Tack 0474/90.02.30 guido.tack1@telenet.be

Werkgroepen

• **Invertebraten (Lampyrus)**
Ronny De Clercq 055/45.63.42 ronnydeclercq@pandora.be
• **Paddenstoelen**
Eddy Saveyn 09/380.03.00 eddy.saveyn@gmail.com
• **Planten**
Karel De Waele 09/386.45.60 karel.de.waele@skynet.be
• **Vogels**

Paul Vandenbulcke 055/49.60.12 paul@wvg-vlaamseardennenplus.be
• **Zoogdieren**
Paul Van Daele 055/23.92.10 paagmys@gmail.com

Limoniet (natuurstudietijdschrift)

• Jo Packet 0499/59.32.57 jo.leenpacket@gmail.com

Reservaten met projectnummer

Giften voor reservaten zijn fiscaal aftrekbaar vanaf 40 euro en stort je op rek. nr. BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt met vermelding van het projectnummer:
• **Algemeen reservatenfonds Vlaamse Ardennen plus 6699**
• **Bois Joly 6625**
Patrick Alexander patrick.alexander@scarlet.be
• **Bos i'Ename-Volkgebombos 6121**
Guido Tack 0474/90.02.30 guido.tack1@telenet.be
• **Bovenlopen Zwalm 6142**
Heidi Demolder 055/42.16.45

heididemolder@inbo.be
• **Burreken 6602**
Dirk Van Den Berghe dirkvandenberghes.z@skynet.be
• **Dikkelvenne**
Jacques Vanheuerswyn 09/324.09.42 jacques.vanheuerswyn@pandora.be
• **Duivenbos 6632**
De Neve Johan 054/50.18.59 natuur.herzele@scarlet.be
• **Feelbos-Kalkoven 6185**
Lucien Vanden Daele 055/38.70.54
• **Grootmeers 6650**
André Vandecapelle 0498/45.93.42 andre.vandecapelle@skynet.be
• **Heurnemeersen 6063**

Gerard Mornie gerard.mornie@pandora.be
• **Kordaalbos 6605**
Lieven Kinds 09/383.71.39 lieven.kinds@scarlet.be
• **Langemeersen 6076**
Alexander Van Braeckel 0473/854562 alexander.tine@telenet.be
• **Leiemersen van Astene en Bachte 6109**
Koen Houthoofd 09/328.11.08 koen.houthoofd@ugent.be
• **Maarkebeekvallei 6670**
Johan Cosijn 055/30.98.10 joan.cosijn@telenet.be
• **Middenloop Zwalm 6160**
Chris Nuyens chris_nuyens@telenet.be
• **Munbosbeekvallei 6151**
Laurent Flostroy 0498/67.71.09 laurent.flostroy@pandora.be
• **Nukerkebos-Bosheide 6641**
Guy Cammaert karien.maes@pandora.be
• **Paddenbroek**
Thijs Lietaer 0473/58.17.14 thijs.lietaer@telenet.be
• **Parkbos-Uilenbroek 6136**
Dominiek Declaire dominiek.declaire@gmail.com
• **Perlinkbeekvallei 6204**
Gert Goovaerts 09/324.50.51 gert.goovaerts@telenet.be
• **Pyreneeën-Tombele 6667**
Philippe Moreaux 0476/49.24.61 moreaux.philippe@skynet.be
• **Roigembekvallei 6669**
Gunther Groenez 0486/16.74.30 gunther.groenez@pandora.be
• **Vuilbroek 6126**
Eddy Saveyn 09/380.03.00 eddy.saveyn@gmail.com
• **Wijmer 6141**

Johan Cosijn 055/30.98.10 joan.cosijn@telenet.be
• **Vallei van de Zeverenbeek 6082**
Rik Desmet 09/386.46.63 desmet.rik@scarlet.be

Meander

is het driemaandelijks regionale tijdschrift voor leden uit de regio Vlaamse Ardennen plus. Natuurpunt-leden die wonen buiten de regio kunnen Meander ontvangen mits een jaarlijkse bijdrage van 7,5 euro aan onze ledenadministratie.

Redactie

• Jo Buysse 09/385.52.89 jozef.buysse@scarlet.be
• Johan Cosijn 055/30.98.10 joan.cosijn@telenet.be
• Norbert Desmet 0494/65.33.91 desmetnorbert@hotmail.com
• Rik Desmet 09/386.46.63 desmet.rik@scarlet.be

Kalenderverantwoordelijke

Filip Keirse 055/38.78.83 filip.keirse@skynet.be

Werkten ook mee aan dit nr:

Walter Belis, Arsène Benoût, Koen Bilcke, Wim Bracke, Peter Breyne, Henk Coudens, Gilbert De Ghesquière, Jacques Dejans, Jasja Dekker, Johan De Neve, Peter Depodt, Paul De Potter, Herman De Waele, Frederik Dierckx, Marc Esprit, David Galens, Maarten Jacobs, Robert Jooris, Eric Malfait, Yvette Moerman, Gerard Mornie, Marc Nachtergale, Ingrid Prynns, Steven Rowaert, Dimitri Van de Populiere, Jacques Vanheuerswyn, Robin Vanheuerswyn, Dries Van Nieuwenhuise, .

Kaffito: kruisspin door Johan Cosijn.

Lay-out: Jo Buysse.

Opplage: 2800.

Druk: Drukkerij 'Druk in de Weer', Gent. Papier: Cycluspriint 90 g 100 % kringloop. Gedrukt met plantaardige inkt en oplosmiddelen.

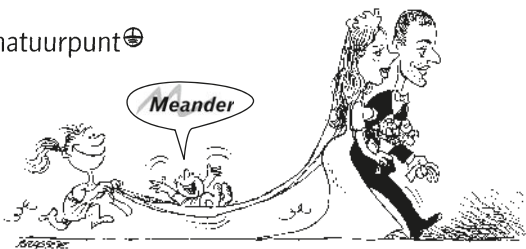
Beste natuurvrienden

Peter Breyne

Een dankwoord

Persoonlijk vind ik het een hele eer dat ik dit voorwoord mag schrijven. Er valt namelijk iets te vieren. Zoals je merkt, is de Meander die je in handen hebt, het laatste nummer (4) van de tiende jaargang. Jawel, Meander bestaat reeds 10 jaar; het eerste nummer verscheen in januari 2003. Dit betekent 40 uitgaven, steeds netjes op tijd uitgegeven, altijd even verzorgd. Hoe dik de stapel is als je ze allemaal op elkaar legt, weet ik niet, ik hou ze niet bij moet ik eerlijk toegeven. Ik bekijk ze digitaal via onze website. Onze website krijgt bij deze dan ook een eervolle vermelding.

natuurpunt

Zo werd op de wikkel van het eerste nummer in januari 2003 de geboorte van Meander aangekondigd, gesproken uit het huwelijk van Mr. Milieubundel uit Zwalmvallei met Mw. Natuurbeleving uit Schelde-Leie

Het eerste exemplaar van Meander werd uitgegeven op 2000 exemplaren, nu zijn het er al 2800. Met meestal 40 pagina's per nummer, wil ik liever niet uitrekenen hoeveel papier we verbruikt hebben (ik wil de feestvreugde niet verpesten), maar het is zeker niet verspild. De inhoud van elke Meander is steeds hoogstaand en er is voor elk wat wils, de lay-out is altijd fantastisch en de bijhorende foto's zijn veelal pareltjes. Meander is dan ook terecht één van de beste regionale natuurpuntijschriften in Vlaanderen. En dit danken we vooral aan Jo Buysse, Norbert Desmet, Rik Desmet en Jo Cosijn, de redactieleden die het reeds vanaf het begin volhouden en elk nummer telkens tot een goed einde brengen. Een dankwoord past ook voor Philip Vergelyen die tot voor kort eveneens deel uitmaakte van de redactie. Arsène en Yvette verdienen een eigen boeket bloemen. Ik denk niet dat er ooit al één iemand zijn Meander te laat,

laat staan niet gekregen heeft. Uiteraard verdient iedereen die ooit een bijdrage leverde een bloemetje. Bedankt allemaal.

En terwijl ik aan het scrollen was door de Meanders, bekeek ik ook eens de historiek van Natuurpunt regio Vlaamse Ardennen *plus*. Bestaat die ook reeds 10 jaar? Alhoewel ik er vanaf het begin bij betrokken ben, was ik niet zeker. In Meander 2005-2 wordt door ene Guido Tack voor het eerst melding gemaakt van de regiowerking onder de naam Meander.regio. Diep in de catacomben van mijn computer heb ik nog een verslag van een vergadering van 27 april 2005 opgediept waar we Vlaamse Ardennen *plus* (of VA-*plus*) officieel boven de doopvont hebben gehouden. Achter de schermen waren we uiteraard al langer bezig met regionaal overleg. Geen echt jubileum dus, maar toch reeds meer dan 7 jaar dat een groep (ik mag bijna zeggen 'een harde kern van') vrijwilligers zich engageert. Bedankt allemaal, maar in het bijzonder Guido die toch wel de drijvende kracht is achter VA-*plus*, altijd in de weer is maar toch nog de tijd en energie vindt om steeds weer nieuwe kroost te maken.

Ondertussen is er op het niveau van de regio één en ander veranderd en het blijft een dynamisch geheel: nieuwe afdelingen verrijzen, andere worden opgedoekt; kernen worden afdelingen, nieuwe kernen ontstaan; bestaande afdelingen sluiten aan bij VA-*plus*. Mensen komen, mensen gaan; van pioniers hebben we definitief afscheid moeten nemen. Ik zelf neem afscheid als voorzitter van Natuurpunt Scheldevallei omdat de afdeling, zoals reeds eerder aangekondigd, wordt ontbonden. Norbert Desmet stopt als voorzitter van Natuurpunt Vlaamse Ardennen wegens te veel grijze haren. We blijven uiteraard wel nog actief binnen de regio en ver er buiten. Bedankt voor de jarenlange inzet! Maar nu ben ik mezelf aan het bedanken en dat gaat iets te ver.

Ik besef dat dit voorwoord een moeilijke opgave is omdat je niet iedereen met naam en toenaam kan bedanken en in de bloemetjes zetten. Maar er is zeker een dikke dank en een mooie bloem voor alle leden, sympathisanten, conservators, vrijwilligers, medewerkers, bestuursleden, leden van de werkgroepen, en alle anderen die op één of andere manier bijdragen aan de werking van VA-*plus*. Dank zij jullie doet de regio het goed en hebben we toffe activiteiten, wandelingen, cursussen, winteravonden en nog veel meer.

Aan mijn botten blijven plakken

■ Henk Coudenys

Vorig jaar bekende Karel de Waele dat hij het soms doelbewust doet: rondlopen daar waar de brede wespenorchis groeit en daarna, als hij thuis komt, met dezelfde schoenen aan in zijn tuin rondstappen. Zonder resultaat tot nu toe; de brede wespenorchis is nog niet in zijn borders opgedoken.

Twintig juni 2012. Gisteren trok ik wat tijd uit om de moestuin te wieden. Tussen de aardappelen stond duist, een éénjarig grasje uit de vossenstaartfamilie dat veelvuldig in en langs akkers in de Vlaamse Ardennen voorkomt. Niet zo op de droge zandgronden van Nazareth echter. Duist hoort immers thuis op de zwaardere leembodems. Op het paadje naast de aardappelen schoffelde ik tengere rus weg. Deze soort houdt van nature wel van zand, maar in mijn tuin duikt de tengere rus voor het eerst op. Onder het badkamerraampje staat sinds enkele weken een eenzaam exemplaar van het dalkruid, twee eironde blaadjes op een stengeltje van nauwelijks tien centimeter. Dalkruid hoort in oude bossen thuis. Met de grasmaaier rijdt ik er dan ook zorgvuldig om heen, anders is het zo weer verdwenen.

Voor het opduiken van deze drie nieuwelingen in mijn tuin heb ik maar één verklaring: ontkiemd uit zaad dat aan mijn botten is blijven plakken. Hoe meer plantenexcursies, hoe meer kans dat dit gebeurt. Het is niet de eerste keer.

De Indische schijnaardbei is een verwilderde tuinplant die zich steeds beter thuis voelt in Vlaanderen. Vooral in de halfschaduw van bosranden en –paden doet hij het goed. Vorig jaar nestelde dit plantje zich in een wild hoekje onder de notelaar, tussen het niet altijd even vaak gemaaid gras.

Voordien bleef het tien jaar lang rustig wat betreft migranten in mijn tuin. Niet toevallig was ik tijdens dat decennium allesbehalve actief op het vlak van botanische wandelingen. Tijdens de vroege jaren negentig trok ik er beroepshalve vaker op uit. Na diverse wandelingen in heischrale gebieden zoals de militaire domeinen van Houthulst en Vloethemveld, groeide er enkele jaren lang liggend hertshooi langs

de vochtige rand van de schapenwei die toen de helft van de tuin omvatte. Dit fraaie plantje hield het uiteindelijk voor bekeken toen de houtwal langs de wei steeds meer ruimte begon in te nemen. IJle zegge houdt het al langer uit. Achttien jaar geleden verscheen er een polletje naast het toegangshek tot de tuin, beschaduwd door vlier en kerria. Deze bosplant kan zich overal vestigen waar voldoende schaduw en bodemvocht voor handen is. Wat

Brede wespenorchis foto's: Gilbert De Chesquière

IJle zegge f: Gilbert De Chesquière

humus is eveneens welkom. Sinds enkele jaren markeren ze met zijn tweeën de grens tussen tuin en parkeerplaats. De zaden waaruit deze twee polletjes ijle zegge zijn ontkiemd, komen hoogstwaarschijnlijk uit het Brakelbos, jarenlang een van de favoriete wandelbossen van vrouw en gezin.

In een andere hoek van mijn halfwilde tuin bloeit dolle kervel, nog een nieuwigheidje dit jaar. Twee jaar geleden stond de tuintafel in die hoek en zat

ik op precies die plek doller kervel te determineren. Het is dus niet altijd de schuld van de modder aan schoenen of laarzen.

Ongetwijfeld herkennen andere plantenliefhebbers die vaak op excursie gaan dit fenomeen. Tijdens een excursie met het FON ('Floristisch Onderzoek voor Natuurbehoud') ving ik bv. een gesprekje op over gevlekte scheerling die op het boerenerf van een van de deelnemers was verschenen. Wat

Gekiemd uit zaad dat aan de boer zijn botten was blijven plakken tijdens een andere excursie, vermoed ik. Die bleekgele droogbloem is overigens een apart verhaal waard (lees dit op blz. 12).

Vorig jaar dook de bosorchis op in Nazareth, langs de wandelroute van fervent plantenliefhebber Luc Menschaert. Wat was er eerder, de zaden aan zijn schoenzolen of de orchidee in de berm? Het is een open vraag.

Niet alleen wie actief de natuur bestudeert draagt bij tot de verspreiding van plantensoorten via zaden die aan schoeisel en kleren blijven kleven. Een buurman die tijdens zijn actieve loopbaan de aanleg en het onderhoud van de R4 en de E17 superviseerde, zag in zijn tuin onder meer grote teunisbloem en alsemambrozijn verschijnen, soorten die in de bermen van deze snelwegen groeiden.

Tussen 1990 en 2000 vestigde de haagwinde zich in ijlt tempo op steeds nieuwe plekken. In dit geval waren het de machines van boeren en loonwerkers die zaden en wortelstokken van akker naar akker transporteerden. Via de aanpalende maïsakker drong dit mooie maar lastige kruid tien jaar geleden ook mijn moestuin binnen.

Het is intussen een welbekend fenomeen dat diverse kwetsbare en zeldzame plantensoorten hun areaal van reservaat naar reservaat uitbreiden via de maaimachines van Natuurpunt. Het gaat onder meer om opvallende soorten zoals gevlekte orchis en grote ratelaar. Wie week na week andere reservaatjes en natuurgebieden bezoekt, draagt ongewild maar ongetwijfeld ook bij tot de verspreiding van opvallende en onopvallende plantensoorten.

Het levert stof op voor een ethische discussie: is dit wenselijk?

Als we ervan uitgaan dat 'natuur' op zichzelf moet kunnen evolueren, ongestoord en ongestuurd door 'cultuur', dan staan we voor een moreel dilemma. Na elke natuurwandeling moeten we minstens onze schoenen poetsen (het liefst boven de vuilniszak) om floravervalsing tegen te gaan.

Persoonlijk vind ik dit niet nodig. Om te beginnen is een mens ook maar gewoon een van de vele zoogdiersoorten die deze aarde heeft voortgebracht. Toegegeven, we hebben vreemde gedragspatronen en een nogal overdreven grote impact op onze omgeving in vergelijking met de andere soorten

Haagwinde f. Gilbert De Chesquière

Rafelaarveld f. Gilbert De Chesquière

kwam die plant daar in godsnaam doen? Diezelfde bioloog / botanicus annex landbouwer is eigenaar van een akker in Maria-Aalter. Dit jaar lag dit lapje landbouwgrond er uitermate verzopen bij, zodanig zelfs dat het in juli nog steeds onmogelijk was er iets op te verbouwen. Tot zijn verbazing vonden we daar op de iets drogere richels tussen plassen en modder een plantje dat over het algemeen drogere oorden opzoekt, namelijk de bleekgele droogbloem.

die nu leven, maar wandelen en maaien hoort bij ons natuurlijke gedrag, evengoed als het vangen van muizen eigen is aan katten en het eten van braam- en vlierbessen een gewoonte is van lijsters en merels waardoor ze de zaden van die planten overal deponeren waar ze hun gevoeg doen.

Er is nog een tweede belangrijk gegeven. In Vlaanderen bestaat er al eeuwen lang geen natuur meer die niet het nevenproduct is van menselijke activiteiten. Heide ontstond destijds door ontbossing en overbegrazing, onze huidige waterplassen zijn voormalige zandwinningputten of kleiputten, onze bossen werden aangeplant ten behoeve van ofwel de varkenshoederij (vooral eiken) of in functie van jacht en houtskoolbranderijen (vooral beuk) en het wegbermbeheer werd bewust ingevoerd ter bevordering van de inheemse flora.

Onze natuurreservaten zijn hier slechts een variant op. Ze zijn grotendeels het product van menselijke keuzes en activiteiten. Een beetje minder of meer menselijke beïnvloeding via laarzen en macaibalken... ik denk niet dat dit een relevant vraagstuk is dat het waard is om langdurig bediscussieerd te worden. Planten vormen zaden en die zaden verspreiden zich op alle mogelijke manieren, met of zonder de bewuste of onbewuste inbreng van mensen. Vinden ze een geschikte plek om te kiemen, dan doen ze dat. Kunnen ze op die plek blijven leven, dan gebeurt dat. Zo niet, dan verdwijnen ze weer. Het maakt hen ongetwijfeld niets uit of we tussen twee excursies door onze schoenen poetsen of niet.

LE ROY RINASSUR BVBA

Warandestraat 17, 9810 Nazareth
Tel: 09/385.44.60 - 09/385.61.32
e-mail: leroy@rinassur.be

verzekeringmakelaar nr. 13839

**ALLE BELEGGINGEN - LENINGEN
VERZEKERINGEN**

(G)een vuiltje aan de lucht?

■ **Norbert Desmet**

Een mooi weekend in augustus, er loopt een telefoontje binnen van een verontruste landbouwer: zijn buurman fruitkweker is bij stevige wind zijn laagstamboomgaard aan het 'pulveriseren'. Er waait blijkbaar meer over de weide dan over de boompjes, wat gedaan? Klacht is het enige verweer: politie, stalen, PV..., het hele kraam, en ja, het lukt, ook in het weekend! Je weet maar nooit: residu's in de melk, schadevergoeding! Dik terecht vinden we. Maar naast de weide ligt een mooi Vlaamse Ardennenbos, wie neemt het daarvoor op, kan ANB stappen ondernemen? En de cruciale vraag: wat is de invloed op het ecosysteem binnen dat bos? We vinden er soms maar geen reden voor dat soorten verdwijnen zonder dat er wezenlijk een oorzaak te zien is, ligt ze hier niet en beetje voor onze neus?

Er is bovendien nogal wat nieuwe discussie over fijn stof, ook al een vrijwel zekere 'killer'. In augustus in

De Morgen laaide de discussie op tussen Bonneux, die de invloed minimaliseert, en een panel van wetenschappers, dat hem sterk van antwoord dient: luchtverontreiniging door fijn stof zorgt in België en Nederland voor een beduidende –wetenschappelijk goed onderbouwde- bijdrage aan ziekte en sterfte bij kinderen en volwassenen. Uit het MIRA-rapport blijkt dat fijn stof de milieufactor is die de gezondheid het meest schade toebrengt. Het blijft dus nodig om de concentraties ervan verder te reduceren. We zouden er kunnen aan toevoegen dat het hoog tijd wordt om de impact ervan ook op de natuur eens grondig te

bekijken, is er een verband met het verdwijnen van soorten? We zouden bijen als populair voorbeeld kunnen nemen, maar tegelijk zitten vlinders en tal van schakels in de natuur in hetzelfde schuitje.

En een beetje in hetzelfde vaarwater: een stevig wederwoord van E. Borgo die al jaren het ggo-dossier volgt als beleidsexpert bij bioforum Vlaanderen. Ze neemt Wetteren en de aardappelshow daar van minister-president Peeters op de korrel: met veel tromgeroffel werd daar de ggo-patat alle lof toegezwaid. De controlelijn faalde en dat was vooraf geweten: een bintje waarvan gekend is dat deze de aardappelplaag niet weerstaat, terwijl bv. een van nature resistent ras (*Sarpo mira*) niet eens aan bod kwam. 2012 was een plaagjaar voor de aardappelen, maar in Nederland bleven meerdere niet ggo-rassen vlot overeind in de onderzoekscentra in Wageningen en te velde. Bovendien past de *Phytophthora* of de aardappelschimmel zich blijkbaar heel snel aan waardoor het niet onmogelijk is dat ze in de toekomst muteren tot een superaardappelplaag, zeker op velden met de ggo-resistente aardappels nu. Blijkt dat studie en rassenkeuze een veel natuurlijk resistentere soort kunnen voortbrengen op korte termijn, waardoor we mogelijks zelfs van die 'sproeit-nerveux' ofte 'spuitverslaving' zouden afgeraken, wat een vooruitzicht! Maar dus niet voor Peeters blijkbaar, toch ook ergens minister van landbouw?

Boodschappendienst voor senioren

Sedert 1 januari 2012 is fietskoerier 'Fiets-Licht' actief in de Vlaamse Ardennen, meer bepaald binnen de driehoek Ronse-Oudenaarde-Brakel.

Roeland Deriemaeker is er een overtuigd functioneel fietser. Hij startte zijn fietskoeriersdienst omdat hij ervan overtuigd is dat kleine vrachten en verzendingen perfect met de fiets van punt A naar punt B kunnen worden gebracht. Hij haalde de mosterd bij de fietskoeriers die actief zijn in de steden.

Belangrijk is het aantal afgelegde kilometers met de auto terugdringen. Daarnaast wil hij de fiets als

vervoersmiddel meer in de kijker plaatsen.

Naast de bestaande activiteiten waaronder ritten voor de Stad Ronse van het stadhuis naar de verschillende stadsdiensten, voor broodjeszaken, reclamebureaus, drukkerijen, notarissen, bibliotheken en het Centrum Ronde van Vlaanderen, is er nu ook een milieuvriendelijke boodschappendienst voor senioren. Op deze manier wil fietskoerier 'Fiets-Licht' zijn activiteiten uitbreiden binnen een sociale context. Voortgaand op de reacties van de verschillende directies hebben veel bewoners hulp nodig bij kleine boodschappen.

Daarom sloot fietskoerier 'Fiets-Licht' een samenwerkingsovereenkomst af met de volgende serviceflats: De Hoge Winde, Ronse; Serviceflats St-Hermes,

Ronse; Serviceflats Leupeheem, Oudenaarde; Serviceflats Groendorp, Horebeke; Wit-Gele Kruis Ronse en Oudenaarde.

Mogelijke diensten zijn o.a.: briefwisseling rondbrengen, apotheekbezoek, bestelde goederen ophalen in de thuiszorgwinkel of winkel enz.

Roeland Deriemaeker is als vrijwilliger bij Milieufront Omer Wattez bewust bezig met het leefmilieu en de mobiliteit waarin koning auto centraal staat.

Hij fietst als zelfstandige in bijberoep, alleen op dinsdag en donderdag van 9 tot 16 uur.

Contactgegevens:

Fietskoerier *Fiets-Licht*, Roeland Deriemaeker, Kolpaartstraat 7c, 9688 Maarkedal.

Tel: 0470/34.47.76.

fietslicht@telenet.be

website: www.fietskoerier-fietslicht.be

Paddenstoelen, een fascinerende schimmelwereld.

Frederik Dierickx / Natuurpunt Herzele.

“Zie rekte zich zo ver mogelijk uit, en gluurde over de rand van de paddenstoel...” (Lewis Carroll uit *Alice in Wonderland*). Paddenstoelen spreken tot de verbeelding, zoveel is duidelijk, niet alleen in fantasieverhalen maar ook in historische overleveringen zijn ze een veelvoorkomend onderwerp. Mensen gebruiken paddenstoelen al eeuwenlang: als voedingsmiddel, als geneesmiddelen ontegensprekelijk ook als drug. Vanuit wetenschappelijk oogpunt is het interessant om de relatie tussen soort, voorkomen en eetbaarheid te onderzoeken. Te meer omdat dit ook de waarde van de paddenstoel in onze cultuur bepaalt, zowel vroeger als nu. Misschien lijkt het raar

foto: Johan De Neve

om zeggen maar de mythe van de heksenkring is even belangrijk als de economische waarde van de weidechampignon.

Het Engelse woord ‘toadstool’ suggereert een associatie tussen padden en paddenstoelen, net als het Schotse ‘padockstool’ en het Nederlandse ‘paddenstoel’. Een dergelijke associatie wordt ook in andere talen gevonden, zoals het Frans, Scandinavisch, Welsh en Oekraïens. In Engeland wordt het woord toadstool reeds vanaf de 14e eeuw gebruikt. De oorsprong ervan heeft vermoedelijk te maken met de afkeer die men had van zowel padden als paddenstoelen, welke voor een deel gezocht moet worden in het gebruik door heksen, maar ook geeft het de toenmalige visie weer dat beide ontstonden uit slijmerige bronnen. Deze basale slijmerigheid kan ook te maken hebben

met de afleiding van het woord ‘mushroom’. Dit is vermoedelijk een afgeleide van het oude Franse woord ‘Moisseron’, dat zelf waarschijnlijk afkomstig is van het Griekse woord Mukos dat in het Latijn verbasterd werd tot mucus (=slijm). Dit woord vormt op zijn beurt weer de basis van het woord mycologie, de naam van de wetenschappelijke studie van schimmels.

De eetbaarheid van paddenstoelen is een belangrijke eigenschap, eeuwenlang verzamelen mensen paddenstoelen uit hun omgeving om te consumeren of om indirect medicijnen mee te maken. Er zijn talrijke verhalen bekend over de consumptie van paddenstoelen in het oude Rome. Er zijn echter ook verhalen over vergiftiging met paddenstoelen, waarvan de bekendste deze van keizer Claudius (10 voor-54 na Chr.) is, na consumptie van de keizersamaniet. Deze soort is nochtans eetbaar maar werd door diens vrouw Agrippina gebruikt als verdoezel voor de zeer giftige groene knolamaniet. Wat een man niet lijden kan...

Groene knolamaniet

foto: Jo Buijsse

Deze laatste soort is vandaag de dag nog steeds verantwoordelijk voor het overgrote deel van de sterfgevallen door het eten van paddenstoelen. Dat hij vaak verward wordt met de weidechampignon is verbazingwekkend aangezien er buiten de gemakkelijk afpelbare hoedhuid enkel duidelijke verschillen in soorteigenschappen zijn. De groene knolamaniet bevat cyclopeptiden, moleculen die opgebouwd zijn uit zeven of acht aminozuren verbonden als een ring. Deze gifstoffen tasten de cellen van lever en nieren aan en zijn buiten de *Amanita*-soorten ook nog terug te vinden in andere geslachten en soorten. Op de consumptie van de groene knolamaniet volgt gewoonlijk na 6 tot 24 uur overgeven en diarree, een plotselinge verlaging van de bloeddruk en het

suikergehalte. Er kan gedurende enkele dagen een plotselinge verbetering optreden maar dit is enkel een schijnherstel. Tijdens deze periode worden lever en nieren verder zwaar aangetast door de cyclopeptiden met als gevolg een algemeen falen van de lever- en nierfuncties, coma en uiteindelijk de dood.

Op 7 oktober aanstaande gaan we in het Duivenbos te Herzele dieper in op deze fascinerende schimmelwereld. Want een paddenstoel is niet meer dan dat! We zullen diverse paddenstoelen ontdekken in zowel grasland als loofbos en het verschil tussen mythe en feiten onder de loep nemen. Kijk verder in dit nummer naar de activiteitenkalender en je vindt alle info terug. En aan iedereen een 'paddenstoelrijke' herfst gewenst.

Net gevangen kamsalamander foto: Robert Jooris

Kamsalamander foto: Vilda

En nu eens wat anders: (kam)salamanders en hun waterlanders

Steven Rowaert / Natuurpunt Herzele

Natuurpunt Herzele zit nooit verlegen om een project meer of minder. In de maand mei werd het ecologisch halssnoer feestelijk afgesloten met een receptie waarop reeds volop plannen werden gesmeed voor nieuwe initiatieven.

Een eerste spin-off wordt het project 'waterlanders'. Concreet heeft dit project in wording de ambitie om het Herzeelse grondgebied van extra poelen te voorzien.

Aanleiding hiervan is de verrassende ontdekking van een stevige populatie salamanders in reservaat het Duivenbos. In het voorjaar van 2011 liepen wij een dolgelukkige Carlos D'Haeseleer tegen het lijf in het reservaat die bij een poeleninventarisatie

kamsalamander had aangetroffen in zijn fuiken. Hij haalde er de specialist in amfibieën en reptielen bij, dhr. Robert Jooris. Deze laatste kwam begin januari, op de algemene ledenvergadering van Natuurpunt Herzele, een boeiende uiteenzetting geven over zijn passie en kondigde ook aan dat hij in het voorjaar de poelen van het reservaat aan een grondige inventarisatie zou onderwerpen.

De fuiken werden begin mei uitgezet en de inhoud daags nadien overtrof de stoutste verwachtingen: 115 alpenwatersalamanders, 81 vinpootsalamanders, 34 kleine watersalamanders en last but not least 53 kamsalamanders waaronder 8 juvenielen. Tot drie maal toe werden de 8 fuiken geplaatst en daags

nadien nagekeken, met telkens even spectaculaire resultaten. Telkenmale werd een foto genomen van de buik van de salamanders zodat er tot een identificatie en een betere inschatting van de populatie kan gekomen worden.

Al deze elementen prikkelden het bestuur van Natuurpunt Herzele om deze kwetsbare en zeldzame diertjes te koesteren en te beschermen. Momenteel wordt dan ook volop gezocht naar locaties in de buurt van de huidige vindplaatsen. Zoals steeds beperken we ons niet tot ons reservaat maar gaan we over de perceelsgrenzen heen op zoek naar de optimale omstandigheden. Bij het steenuilenproject bouwden we reeds goede contacten op met burens en boeren waardoor we onze boodschap en plannen makkelijker aan de man kunnen brengen.

Volgend jaar hopen we te kunnen starten met onze eerste verwezenlijkingen op dit vlak. Na de kerkuil, eikelmuis en steenuil is dit de koestersoort voor Natuurpunt Herzele de komende jaren. Contacteer gerust onze afdeling mocht je actief willen meewerken aan dit prille project.

Bijzondere vogelwaarnemingen juni- augustus 2012

Dimitri Van de Populiere

De hoogtepunten van deze wisselvallige zomer waren ongetwijfeld de **kwartelkoning** aan Bos t'Ename, de **noordse en reuzensterns** aan de Callemoeie, waarneming van **duinpieper** in Asper, de ringvangst van een **watterrietzanger** in het Paddenbroek en een overvliegende **ortolaan** in Huise.

Eenden tot futen

Zomertaling: 19-06: Nazareth, Callemoeie: 3 ex (KGO); 20-07: Zingem, Grootmeers: 2 ex (JaVH, JeVH); 2-08: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (DVDP). **Krooneend:** 5-06: Zingem, Weiput: 1 ex (DDG). **Geoorde fuut:** 21-06: Nazareth, Callemoeie: 2 ex (KGO); 5-07: Opbrakel, Bovenloop Zwalm: 1 ex (CDE). **Kwak:** 1-08: Zingem, Weiput: 1 ex (JaVH, JeVH); 12-08: Ename, Bos: 1 ex (GGR, JDW, DDG); 17-08: Eine, Snippenweide: 1 ex (DDG). **Grote zilverreiger:** 2-06: Wannegem, Kouters: 1 ex (GCO); 11-07: Eke, Koemeers: 1 ex (KHU); 12-07: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (KGO); 26-08: Zingem, Coupure: 1 ex (ADV). **Purperreiger:** 12-08: Zingem, Grootmeers: 1 ex (ADV, BDE); 13-08: Asper, Dorp: 1 ex (JaVH). **Ooievaar:** 21 waarnemingen; grootste groep: 18-08: Ronse, IJsmolen: 70 ex (LBA). **Zwarte ooievaar:** 6/7-08: Zingem, Grootmeers: 1 ex (ADV, EVDA); 14-08: Melden: 1 ex (SDH); 31-08: Wannegem, Kouters: 1 ex (GCO).

Visarend

foto: Gerard Mornie

Roofvogels

Visarend: 15-08: Bevere, Dorp: 1 ex (MVO, EVG). **Zwarte wouw:** 22-06: Velzeke: 1 ex (MDC); 23-06: Gottem: 1 ex (JTE). **Bruine kiekendief:** 18 waarnemingen. **Blauwe kiekendief:** 4-08: Ronse, Pyreneeën: 1 ex (DVE). **Grauwe kiekendief:** 20-07: Sint-Martens-Lerne: 1 ex (JeVH); 28-08: Kruishoutem, Zijldegem: 1 ex (GCO); 29-08: Wannegem, Kouters: 1 ex (GCO). **Wespendief:** 61 waarnemingen. **Havik:** 18-06: Ename, Bos: 1 ex (GTA); 31-07: Ronse, Tombele: 1 ex (RWE); 3/6-08: Ename, Bos: 1 ex (PBL); 5-08: Welden, Reytsmeersen: 1 ex (DDG, e.a.); 11/14-08: Kwaremont, Beiaardbos: 1 ex (DVE, NDS); 15-08: Lierde, Uilenbroek: 1 ex (ADG). **Slechtvalk:** 25 waarnemingen.

Rallen tot sternen

Kwartel: 41 waarnemingen. **Kwartelkoning:** 4 t.e.m. 12-07: Ename, Bos: 1 ex (PBL, e.v.a.). **Steltkluit:** 22-08: Olsene, Leievallei: 1 ex (KHO). **Kleine plevier:** 18 waarnemingen. **Bosruiter:** 21/26-08: Zingem, Coupure: 1/3 ex (JaVH). **Groenpootruiter:** 6 waarnemingen. **Regenwulp:** 10-07: Zingem, Grootmeers: 1 ex (ADV); 15-07: Stripen: 1 ex (CNU);

Kom de nieuwe Swarovski ATX-kijkers ontdekken

en geniet van onze uitzonderlijke actie op alle Swarovski-telescopen !

optiek
Van
mmeslaeghe

Nederstraat 20, 9700 Oudenaarde
tel 055/311801 • info@natuurkijkers.be
Zie www.natuurkijkers.be/actie-Swarovski

Actie
geldig tot
31-12-2012

20-07: Eine, Snippenweide: 1 ex (DDG); 19-08: Wannegem, Kouters: 1 ex (GCO). **Zwartkopmeeuw:** 9 waarnemingen. **Geelpootmeeuw:** 12 waarnemingen. **Pontische meeuw:** 10-06 tot 19-07: Oudenaarde/Eine, Schelde: 1e zomer (NGE, DDG). **Grote mantelmeeuw:** 6-06: Deinze, Noorderwal: 1 ex (NGE); 9-08: Nazareth, Callemoeie: 5 ex (grootste aantal ooit!) (JaVH); 16-08: Petegem-Leie: 1 ex (VLO); 18-08: Nazareth, Callemoeie: 2 ex (JeVH). **Visdief:** 25 waarnemingen. **Noordse stern:** 9-08: Nazareth, Callemoeie: 2 ex (JaVH). **Reuzenster:**

Waterrietzanger

foto: Peter Depodt

28-08: Nazareth, Callemoeie: 3 ex (DVDP, e.a.). **Zwarte stern:** 27-06: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (KGO); 25-07: Oudenaarde, Donk: 1 ex (DVDP).

Duiven tot lijsters

Zomertortel: 14 waarnemingen. **Ransuil:** 24 waarnemingen. **Kerkuil:** 15 waarnemingen. **Zwarte specht:** 26-07: Wortegem, Spitaalsbossen: 1 ex (NDS). **Kleine bonte specht:** 10 waarnemingen. **Middelste bonte specht:** 1/7-07 en 13-08: Ronse, Pyreneeën: 1 ex (DVE); 3-07: Ronse, Nieuw Kerkhof: 1 ex (DVE). **Draaihals:** 18/24-08: Berchem, Paddenbroek: 1 vangst (TLI). **Boompieper:** 21-08: Ronse, Scheldekouter: 1 ex (DVE); 28-08: Wannegem, Kouters & Zingem, Grootmeers: 1 & 3 ex (GCO & JaVH); 29-08: Wannegem, Kouters: 2 ex (GCO). **Duinpieper:** 30-08: Asper, Dorp: 1 ex (JaVH). **Rouwkwikstaart:** 10-06: Eke, Ganzenbroek: 1 ex

(TMA). **Engelse gele kwikstaart:** 3-06: Kruishoutem, Zijldegem: 1 ex (DDG). **Nachtegaal:** 12-06: Grotenberge, Breivelde: 1 ex (DVDB). **Gekraagde roodstaart:** 6-06: Schorisse: 1 ex (PDS). **Tapuit:** 10 waarnemingen vanaf half augustus. **Paapje:** 18-08: Ronse, Pyreneeën: 2 ex (DVE); 28-08: Kruishoutem, Zijldegem & Zingem, Grootmeers: 6 & 2 ex (JaVH). **Roodborsttapuit:** 26-06: Petegem, Langemeersen: 1 ex (NGE).

Zangers tot gorzen

Braamsluiper: 12 waarnemingen. **Rietzanger:** 16 waarnemingen. **Waterrietzanger:** 15-08: Berchem, Paddenbroek: 1 vangst (TLI, NDS). **Graszanger:** 11-08: Eine, Snippenwei: 1 ex (DDG, e.a.). **Cetti's zanger:** 20 waarnemingen. **Spotvogel:** 18 waarnemingen. **Orpheusspotvogel:** vogel van eind mei (zie vorige editie) nog aanwezig tot 7-06 in Ronse, Geboortebos. **Fluiter:** 14-06: Nukerke: 1 ex (ADE). **Bonte vliegenvanger:** 14/15-06: Nukerke: 1 ex (ADE, DVDP); 12-08: Zingem, Stuivenberg: 1 ex (ADV); 17-08: Oudenaarde, Stad: 1 ex (LVDB); 18-08: Dikkelvenne, Scheldemeersen & Ronse, Bois Joly: 1 ex (JVE, DVE); 28-08: Berchem, Paddenbroek: 1 vangst (TLI). **Matkop:** 60 waarnemingen. **Wielewaal:** 13 waarnemingen. **Europese kanarie:** 19-07: Oudenaarde, Stad: 1 ex (NGE). **Appelvink:** 13 waarnemingen, allemaal uit Ronse, Pyreneeën. **Kruisbek:** 14/19-06: Ronse, Pyreneeën: 13/6 ex (DVE); 28-06: Enname, Bos & Oudenaarde, Stad: 8 & 1 ex (GTA, NGE); 3-07: Ronse, Bois Joly: 5 ex (DVE); 21-07: Ronse, Muziekbos: 3 ex (ADV); 5-08: Dikkelvenne: 1 ex (JVE); 14-08: Ronse, Pyreneeën: 8 ex (DVE). **Ortolaan:** 28-08: Huise, Kouters: 1 ex (GCO). **Geelgors:** 55 waarnemingen.

Dank aan alle waarnemers.

www.eurabo.be

bio-ecologische bouwmaterialen
voor energiezuinige houtbouw

Het keurmerk voor
verantwoord
bosbeheer

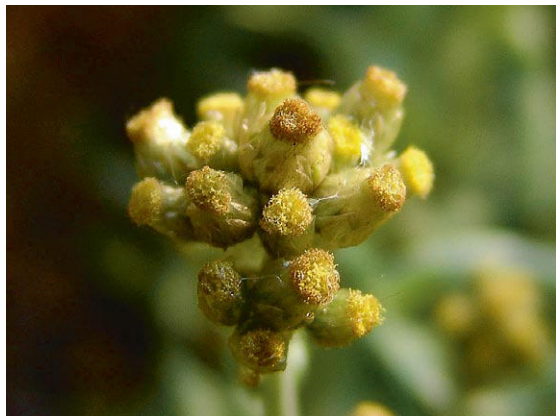

Ronse - Gent | tel + (0)55 23 51 40 | info@eurabo.be

De bleekgele droogbloem en ons opwarmend klimaat

■ Henk Coudenys

Dat ons klimaat wereldwijd opwarmt, daar twijfelt intussen geen zinnig mens meer aan. Mensen die geheel of gedeeltelijk van hun zinnen zijn beroofd, lopen er overigens in voldoende aantallen rond, maar dit geheel terzijde. Wat er als gevolg hiervan met het weer in ons land gebeurt, is niet zo eenduidig. Ons weer schiet alle kanten uit, maar dat doet het al sinds mensenheugenis. Alleen de extremen lijken voorlopig erger te worden en de veranderingen nog grilliger dan vroeger.

Bleekgele droogbloem, *Gnaphalium luteo-album*

Hoe onze plantengroei reageert op dit alles, valt even moeilijk in te schatten. Logisch gezien moeten er steeds meer soorten opduiken en inburgeren voor wie het vroeger gemiddeld te koud was of des zomers niet heet genoeg. Zulke soorten zijn er intussen ook wel, maar ze reageren niet alleen op het klimaat en het weer. De zaden van warmteminnende grassen bv. komen onder meer via het transport van granen op en langs onze wegen terecht. Ze kiemen dan ook vaak tussen de kieren van beton en asfalt omdat ze daar nu eenmaal zijn neergevallen. En laat dat beton nu toevallig garant staan voor een warmer kunstmatig microklimaat. Het is moeilijk in te schatten hoe groot het aandeel van de globale opwarming is in het succes waarmee deze soorten overleven.

Het is dus elke keer weer wikken, wegen en nuanceren geblazen als we een verklaring zoeken

voor het verschijnen van nieuwe soorten of voor het uitbreiden van hun verspreidingsgebied. Er zijn echter wel bepaalde tendensen waarneembaar die steun verlenen aan de hypothese dat de invloed van de klimaatopwarming groter wordt. Straatliefdegras groeit tegenwoordig echt overal waar een spleet tussen het beton wat aarde bevat. Pakweg tien jaar geleden was deze soort in veel minder grote aantallen aanwezig.

In de Kaksdreef (ja dit straatje heet echt zo) te Nazareth bloeit voor het derde jaar op rij pluimgierst, in de halfschaduw van knotwilgen en maïs, op een vrij natte akkerrand. Dit is niet wat je een warm microklimaat noemt. Toch is dit subtropisch gewas er zich aan het inburgeren.

Toen ik me in 2009, na enkele decennia in de botanische luwte, weer intensief op het planten

foto's: Kulak, <http://www.kuleuven-kortrijk.be/bioweb/>

zoeken stortte, viel het me op hoe massaal gewoon langbaardgras in Gent voorkwam, iets wat ik me niet kon herinneren uit mijn studententijd tijdens de eerste helft van de jaren tachtig. Intussen lijkt dit plantje overal op te duiken. Ligt dit aan relatieve waarnemingsblindheid uit mijn beginjaren of aan het klimaat? Ik gok op het laatste.

Het opvallendste voorbeeld van een warmteminnende plant die zijn areaal dit jaar in een sneltempo uitbreidt in onze regio, is wellicht de bleekgele droogbloem. Mijn eerste waarneming van dit fraaie plantje in 2012 was in het late voorjaar, in Gent. Het versierde een parkeerterreintje nabij de Dampoort. Het stond er echt op zijn plek: een warm hoekje met een droge, stenige ondergrond. Zo uitzonderlijk was deze waarneming dus niet.

In Nazareth echter dook de bleekgele droogbloem

voor het eerst op sinds de ruim twee decennia dat ik daar zelf ook rondwaar: op het bouwterrein van voormalig café 'De Rally' in de 's Gravenstraat en net buiten de muren van het kerkhof in Nazareth Dorp. Deze laatste standplaats wordt beschaduwd door hoge bomen en is dus niet echt een typische warme plek. Binnen de kerkhofmuren groeit overigens niet veel, wegens te veel herbicidengebruik. Waarom mogen onze herinneringen aan de dood niet omgeven en geëerd worden door nieuw en spontaan plantenleven?

Enkele kilometers verderop troffen we in juli tijdens een inventarisatie met het FON (Floristisch Onderzoek voor het Natuurbehoud) enkele exemplaren aan onder het toegangshek tot het militair domein van Gavere. Binnen dit domein groeide overigens ook weer gewoon langbaardgras tussen het verweerde asfalt.

Bleekgele droogbloem is duidelijk aan een opmars bezig in onze regio. In het Antwerpse was deze reeds enkele jaren eerder ingezet. Gelukkig beginnen daar niet alleen bedenkelijke politieke tendensen. Dat de opwarming van ons klimaat hier voor iets tussen zit, lijkt me zeer goed mogelijk. Ik heb het duidelijk niet over die politieke tendensen.

Hoe ver staan we op dit ogenblik met die opwarming? Een half tot één graadje erbij wat betreft de wereldwijde gemiddelde temperatuur? Er komen op zijn minst nog twee graden bij, volgens de realisten onder de klimaatwetenschappers zelfs zes tot zeven graden. Mangrove in onze voormalige kustpolders lijkt me niet onmogelijk over pakweg dertig jaar.

Zwaluw zoekt boer

Robin Vanheeuverswyn

De oproep van Natuurpunt, bij monde van prof. Ulrich Libbrecht, om het zwaluwenbestand op te krikken viel bij Filip de Graeve en Annie Vermeulen uit Kluisbergen niet in dovemansoren.

Bij de verbouwing van hun boerderijtje aan de Oude Kwaremont voegden ze de daad bij het woord!

Alle staldeuren werden zoals weleer verdeeld in 2 helften zodat het bovenste deel de zomer lang kan openblijven.

De boerenzwaluwen gingen hier gretig op in. Dieren

Wachtend op insecten foto: Robin Vanheeuverswyn

op de boerderij zijn dan ook een pluspunt. De ezels die o.a. in het Paddenbroek grazen hebben hun thuis bij Annie en Filip.

Deze zomer bouwden niet minder dan 6 koppels boerenzwaluwen hun nestje van klei in de stallingen. Annie haalt graag een geintje uit en ze bevestigde haar versleten loopschoenen aan het plafond van één van de stallen. Dit steunpunt werd dan ook bijna een nieuw nestje.

Een geintje... foto: Robin Vanheeuverswyn

Half augustus '12 verzamelden een hele groep kwetterende zwaluwen op de draden rond de boerderij. Verzameling voor de trek naar Afrika.

Enkele weetjes: Een koppel zwaluwen met jongen verorbert zo'n 60 000 insecten per week! Goed voor 1 miljoen insecten per seizoen...

In bepaalde gemeenten worden subsidies gegeven per nest of voor een kolonie van de al even bedreigde huiszwaluwen.

In alle gemeenten moet het mogelijk zijn het zwaluwenbestand te vergroten. Hou ons op de hoogte van dergelijke initiatieven in jullie gemeente.

DE-plus: Natuurpunt afdeling Deinze-plus
GZ: Natuurpunt afdeling Groot Zingem
HRZ: Natuurpunt afdeling Herzele
HOU: Natuurpunt afdeling Houtem
IWG: Invertebratenwerkgroep Lampyris
JNM: Jeugdbond voor Natuur en Milieu
KBE: Kern Werkgroep bos t'Ename
KRB: Kern Rondon Burreken
MOW: Milieufrent Omer Wattez
NWB: Nationale Werkgroep Botanie
NWG: NatuurstudieWerkGroepen Vlaamse Ardennen-plus
OUD: Natuurpunt afdeling Oudenaarde
PWG: Plantenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-plus
PAWG: Paddenstoelenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-plus
RLVA: Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen
RO: Natuurpunt afdeling Ronse
SL: Natuurpunt afdeling Schelde-Leie
SV: Natuurpunt afdeling Scheldevallei
TW: Trage Wegen vzw
VA: Natuurpunt afdeling Vlaamse Ardennen
VA-plus: Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus
VUB: Vrienden van het Uilenbroek
VVG: Vogelwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-plus
WMB: Werkgroep Munkbosbeekvallei
WMBV: Werkgroep Maarkebeekvallei
ZV: Natuurpunt afdeling Zwalmvallei
ZWG: Zoogdierenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-plus

Donderdag 4 oktober 2012

■ **IWG:** Oog in oog met ongewervelden, een initiatie bestjes determineren. Begeleiding: Bryan Goethals, bryan.goethals@telenet.be en Ronny De Clercq, ronnydeclercq@pandora.be, 055/45.63.42. Samenkomst om 19u30 in het Liedtskasteel, Parkstraat te Oudenaarde. Een kennismaking met het op naam brengen van ongewervelde bestjes. We gebruiken de aanwezige bino's om insecten, spinnen en andere kleine bestjes recht in de ogen te kijken. Je kan ook zelf bestjes meebrengen. Einde om 22u. Meebrengen: Eventueel eigen bino, loep en insecten- en/of spinnengids zijn nuttig.

Zaterdag 6 oktober 2012

■ **SV+ VWG:** Trekstellen. Gids: Paul Vandembulcke tel. 0475/34.65.86. We bemannen onze trektpost vanaf zonsopgang (8u) tot minstens 11u en langer indien de trekomstandigheden goed zijn. Raadpleeg onze website <http://www.vwg-vlaamseardennenplus.be/activiteiten.php> om te weten te komen op welke plaats in onze regio we zullen trekstellen. Meebrengen: warme kledij, verrekijker, vogelgids, ev. telescoop,...

■ **PAWG + RO:** Determinatietocht voor paddenstoelen in het Muziekbos te Louise-Marie. Van 13u45 tot 17u. Bij ongunstige omstandigheden, bijv. langdurige droogte, kunnen tochten gewijzigd of geannuleerd worden. Wie geïnteresseerd is en nog niet op de maillijst voorkomt, geeft best zijn adres door aan Eddy Saveyn (eddy.saveyn@gmail.com of 09/380.03.00) en ontvangt dan ongeveer een week vóór de uitstap nog een uitnodiging.

Zondag 7 oktober 2012

■ **RO:** Familiale natuurwandeling in het Muziekbos met speciale aandacht voor paddenstoelen. Gids: Eddy Saveyn, tel. 09/380.03.00. Samenkomst om 14u aan de kerk van Louise-Marie. Einde rond 17 u. Meebrengen: laarzen of goed schoeisel, eventueel paddenstoelengids en loep.

Zaterdag 13 oktober 2012

■ **NWB + ZV:** Plantenstudiedag van de stadsflora te Zottegem. Gids: Karel de Waele, tel. 09/38.64.560; GSM 0474.77.82.76. Samenkomst op de parking aan de achterkant van het station (Broeder Mareslaan) om 9u, Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhok E3.24.11, met

de stadskern en de omgeving van het Egmontkasteel, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Aansluitend vergadering voor het opstellen van de kalender 2013. Voorstellen kunnen ook vooraf telefonisch of schriftelijk doorgegeven worden aan André Van den Bergh, Vitsgaard 9, 1745 Opwijk, tel. 052/35.05.18, e-mail: andre.vandenbergh@skynet.be.

■ **ZV:** Appelpuk aan de boomgaard te Boembeke. Info: An De Schrijver, 0484/77.72.44. Afspraak vanaf 9u30 aan de boomgaard te Boembeke, langs de Langendries te Zottegem (op 100 m van de Zwalm); einde rond de middag. Er worden appels geraapt en geplukt voor het persen tot appelsap. Met die appels rijden we in de dagen daarop naar de mobiele fruitpers. De mobiele pers spoelt, raspt, perst en pasteuriseert. Het gepasteuriseerde sap wordt afgevuld op vaatjes van 5 liter (type plastic-in-karton) en kan je twee jaar bewaren. Doel is dat we dat sap kunnen serveren op onder meer de Lentemaaltijd en de Boembekefeesten en dat we daarbuiten het sap te koop kunnen aanbieden. Een deel van het sap wordt gebruikt voor de productie van ons bier. De opbrengst zal worden gebruikt voor onze natuurgebieden en/of de restauratie van de Boembekemolen. Zij die meewerken kunnen tot 4 vaatjes aankopen tegen kostprijs of een deel van hun verzamelde appels mee naar huis nemen.

■ **Samenwerkingsverband Stadsbos Deinze: kies voor het stadsbos!** Een verhaal met toekomstmuziek. Samenkomst tussen 15u30 en 16u aan het Recreatiecentrum De Ceder, Parijsestraat 34 te Astene-Deinze. Een tocht doorheen het stadsbos van Deinze met haltes aan 5 boerderijen in een mooie omgeving. Daar kunnen de deelnemers genieten van muziek, verhalen, komische acts, enz. Voor alle leeftijden!! Einde omstreeks 19u. Kaarten kosten 3 euro voor volwassenen en 2 euro voor kinderen jonger dan 12 j (drankje inbegrepen). Kaarten vooraf bestellen in De Ceder of in Bio Shop is nodig (aantal kaarten is beperkt!). Georganiseerd door Samenwerkingsverband Stadsbos Deinze. Info: 09/380.01.03, via info@stadsbosdeinze.be en via www.stadsbos.be.

Zondag 14 oktober 2012

■ **DE-plus: Paddenstoelenwandeling in de Astenedreef te Astene.** Gids: Eddy Saveyn, tel. 09/380.03.00. Samenkomst om 14u op de parking van de Ceder. Tijdens deze gezinswandeling gaan we op zoek naar heksenkringen, elfenbankjes, heksenboleten, duivelseieren en andere herfstverschijnselen. Einde rond 17u. Wie een loep of paddenstoelenboekje heeft mag dit meebrengen.

Woensdag 17 oktober 2012

■ **PAWG: Determinatietocht voor paddenstoelen in Heerlijkheid Hemsrode te Anzegem.** Van 13u30 tot 16u30. Gids: Christine Hanssens, 056/212313. Bij ongunstige omstandigheden, bijv. langdurige droogte, kunnen tochten gewijzigd of geannuleerd worden. Wie geïnteresseerd is en nog niet op de maillijst voorkomt, geeft best zijn adres door aan Eddy Saveyn (eddy.saveyn@gmail.com of 09/380.03.00) en ontvangt dan ongeveer een week vóór de uitstap nog een uitnodiging. Deze uitstap wordt georganiseerd door Mycologia Zuid-West-Vlaanderen, waar we bij aansluiten.

Zaterdag 20 oktober 2012

■ **PAWG: Determinatietocht voor paddenstoelen in de Spitaelsbossen te Waregem.** Van 13u45 tot 17u. Bij ongunstige omstandigheden, bijv. langdurige droogte, kunnen tochten gewijzigd of geannuleerd worden. Wie geïnteresseerd is en nog niet op de maillijst voorkomt, geeft best zijn adres door aan Eddy Saveyn (eddy.saveyn@gmail.com of 09/380.03.00) en ontvangt dan ongeveer een week vóór de uitstap nog een uitnodiging.

■ **VA+ TW+ MOW: Dag van de trage weg te Kluisbergen.** Gidsen: Filip Keirse, tel. 055/38.78.83, Norbert Desmet, tel. 0494/65.33.91 en Eric Vercruysse. Samenkomst om 14u aan de Hotondmolen. Parking voorzien aan café 'Den Hootond, Zandstraat 4 te Kluisbergen. Keuze uit twee lusvormige wandelingen langs de pittoreske trage wegen in de buurt. Gratis wandelfolder. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen of goed schoeisel, verrekijker.

■ **SV: Powerpointvoorstelling over orchideeën** door Jacques Vanheuerswyn. Begin om 20u stipt in zaal Amigo, Heurnestraat 237 te Oudenaarde-Heurne. Om de orchideeënwereld wat te leren kennen zoeken we in eigen streek, aan de kust en in de kalkstreken van België... Zo'n 40 orchideeënsoorten komen hierbij aan bod. Aansluitend bezoeken we ook enkele orchideeënrijke gebieden in onze buurlanden. In deel 2, na de pauze, verkennen we dan de Alpen en het Middellands Zeegebied... Tal van andere orchideeënsoorten komen hierbij aan bod. Inkom 2,5 euro per persoon, maximaal 5 euro/gezin. Einde omstreeks 22u30. Zie ook de aankondiging op de achterflap.

■ **DE-plus: Nacht van de Duisternis:** 'Wil ook jij de donkerste nacht van het jaar proeven?' Contactpersoon: Wim Vercruysse, tel 0485/39.60.20: Op zaterdag 20 oktober organiseert de stad Deinze, in samenwerking met natuurgidsen van Natuurpunt Deinze-plus enkele nachtelijke wandelingen in en rond het stadbos. We proberen het nachtelijk leven in de natuur te ontdekken en Deinse sterrenkijkers gunnen ons een blik op de hemel tijdens deze donkerste nacht. Er zijn drie mogelijke startmomenten: 19u ('is er nog iemand wakker?' - wandeling specifiek voor jonge gezinnen), 19u30 ('nachtelijk dierenleven') en 20u ('gebruik je zintuigen in het donker'). Start aan de hoek Gampelaeredreef-Krekelstraat te Astene, terug op dezelfde plaats tussen 21u30 en 22u30. Waterdichte schoenen zijn aangeraden. Deelname is gratis, inschrijven hoeft niet.

Zondag 21 oktober 2012

■ **SV+ VWG: Trekellen.** Gids: Paul Vandenbulcke tel. 0475/34.65.86. We bemannen onze trektelpost vanaf zonsopgang (8u) tot minstens 11u en langer indien de trekomstandigheden goed zijn. Raadpleeg onze website <http://www.vwg-vlaamseardennenplus.be/activiteiten.php> om te weten te komen op welke plaats in onze regio we zullen trekellen. Meebrengen: warme kledij, verrekijker, vogelgids, ev.telescoop,...

ook 'Dag van de trage weg'

■ **GZ: Wandeling langs de trage wegen van Zingem.** Contactpersoon: Eddy Van Den Abeele, tel 09/384.43.54 of 0474/62.20.52. Samenkomst om 9 u aan het gemeentecomplex van Huise. Na de wandeling is er voorzien in een natje en een droogje. Meebrengen: laarzen, verrekijker, veldgidsen. Einde omstreeks 12u.

■ **DE-plus: Familiale trage wegenwandeling te Zeveren.** Gidsen: Eddy Vervynck, tel. 0496/62.63.03 en Paul De Wilde, tel. 0478/36.75.51. Samenkomst om 14u aan de kerk van Zeveren. We wandelen langs de Zeverenbeekvallei en kouterruggen en overtuigen de mensen van het belang van deze 'trage wegen'. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: stevige wandelschoenen, bij slecht weer laarzen, evt. verrekijker.

■ **ZV: Trage wegenwandeling te Elst.** Gids: Karel De Wagter, tel. 0485/99.55.86. Start om 14u aan de kerk te Elst (Brakel). Wandeling in het kader van de dag van de trage weg. Einde rond 17u. Voorzie je van stevige schoenen, eventueel kaarten, gps, verrekijker.

■ **RO+ TW+ MOW: Familiale trage wegenwandeling te Ronse.** Gidsen: Filip Keirse, Roland Drieghe en Christophe Van Thuyne en Isabelle De Vleeschauwer. Samenkomst om 14u aan B&B 'Hoeve De Schapenkop', Maagdenstraat

36 te Ronse. Parkeergelegenheid in de buurt. Keuze uit drie lusvormige wandelingen (5 of 7 km), waarvan een buggywandeling (5,5 km), langs het geboortebos en de reservaatpercelen van Natuurpunt Ronse, langs de oude spoorweglijn 87 en andere mooie trage wegen in de buurt. Ongetwijfeld maak je dus kennis met een weg, een plantje of een verhaal dat voor jou onbekend was. Einde omstreeks 17u met achteraf mogelijkheid voor een drankje in De Schapenkop. Meebrengen: laarzen of goed schoeisel, evt. buggy voor jonge gezinnen. Gratis deelname en wandelfolder. Let op: Vooraf inschrijven is noodzakelijk bij 055/23.27.76 tijdens de kantooruren of tragewegen@ronse.be. Organisatie i.s.m. de stad Ronse.

Zaterdag 27 oktober 2012

■ **KBE: Werkdag in het bos t'Ename.** Begeleiders: Guido Tack, tel. 0474/90.02.30 en Pieter Blondé, 0488/36.22.79. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Elke laatste zaterdag van de maand is het verzamelen geblazen om vele klusjes te doen in het natuurreservaat Bos t'Ename. In de wintermaanden wordt er voornamelijk gekapt, in de zomermaanden voornamelijk gemaaid. Brandhout wordt verdeeld onder de deelnemers. Meebrengen: Hakmes/bijl en/of motorzaag, werkhandschoenen, laarzen. Einde omstreeks 17u.

■ **PAWG + VA: Determinatietocht voor paddenstoelen in het Kluisbos te Ruin.** Van 9u30 tot 12u. Bij ongunstige omstandigheden, bijv. langdurige droogte, kunnen tochten gewijzigd of geannuleerd worden. Wie geïnteresseerd is en nog niet op de maillijst voorkomt, geeft best zijn adres door aan Eddy Saveyn (eddy.saveyn@gmail.com of 09/380.03.00) en ontvangt dan ongeveer een week vóór de uitstap nog een uitnodiging. Deze uitstap wordt georganiseerd door de Oostvlaamse Mycologische Werkgroep (OVMW), waar we bij aansluiten.

■ **PAWG + RO: Determinatietocht voor paddenstoelen in de Pyreneeën te Ronse.** Van 14u tot 17u. Bij ongunstige omstandigheden, bijv. langdurige droogte, kunnen tochten gewijzigd of geannuleerd worden. Wie geïnteresseerd is en nog niet op de maillijst voorkomt, geeft best zijn adres door aan Eddy Saveyn (eddy.saveyn@gmail.com of 09/380.03.00) en ontvangt dan ongeveer een week vóór de uitstap nog een uitnodiging. Deze uitstap wordt georganiseerd door de Oostvlaamse Mycologische Werkgroep (OVMW), waar we bij aansluiten.

Zondag 28 oktober 2012

■ **IWG: Beestjes-ontdekkingstocht doorheen het Burreken.** Begeleiding: Bryan Goethals, bryan.goethals@telenet.be en Ronny De Clercq, ronnydeclercq@pandora.be, 055/45.63.42. Samenkomst om 14u aan De Bramentuin, Ganzenberg te Schorisse. Goed als kennismaking met de bonte wereld van de ongewervelde beestjes, die 98% van alle soorten uitmaken! We wandelen een transect waarmee we diverse biotopen van het gebied aandoen. Garantie op veel soorten. Einde om 17u. Meebrengen: laarzen of stevig schoeisel, loep(potje) en insecten- en/of spinnengids zijn nuttig.

Zaterdag 10 november 2012

■ **PAWG + SL: Determinatietocht voor paddenstoelen in de Hospicebossen te Nazareth.** Van 13u45 tot 17u. Bij ongunstige omstandigheden, bijv. langdurige droogte, kunnen tochten gewijzigd of geannuleerd worden. Wie geïnteresseerd is en nog niet op de maillijst voorkomt, geeft best zijn adres door aan Eddy Saveyn (eddy.saveyn@gmail.com of 09/380.03.00) en ontvangt dan ongeveer een week vóór de uitstap nog een uitnodiging.

Vervolg kalender op blz. 18

Groeten uit de Spaanse Pyreneeën

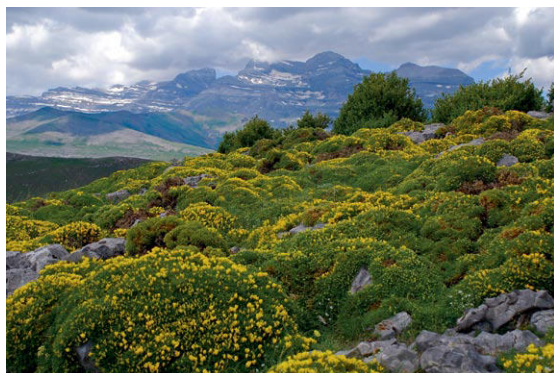
Rik Desmet en Ingrid Piryns

Toegegeven, het was met een tikje leedvermaak dat we op vakantie in de centrale Spaanse Pyreneeën de chagrijnige berichten over het slechte weer in Vlaanderen te horen kregen. Het is vaak spectaculair hoe het weer totaal verschilt tussen de Franse kant en de Spaanse kant van dit gebergte: je rijdt door de mist in Frankrijk en eens de tunnel van Bielsa uit kom je in schitterend weer terecht, een schoolvoorbeeld uit de aardrijkskundeboekjes over stijgingsregens en neerslagschaduw.

Het was ondertussen al de vijfde keer dat we richting Aragon trokken, ditmaal te gast in het prachtig verbouwde huisje bij Ed en Nicole (streekgenoot uit Zottegem!) in Arcusa, uitstekend gelegen om zowel de Pyreneeën in te trekken als om de Sierra de Guara te verkennen (info: <http://www.casamata.info/>).

De Pyreneeën, dat zijn de schitterende bergzichten, adembenemende diepe kloven zoals die van de Añisclo, de bloemenweelde in de weiden en langs de beekjes met zeer veel endemen, planten die enkel in de Pyreneeën voorkomen zoals de schitterende Pyrenese iris die hele velden blauw kleurt. De variatie aan planten is groot, mede door de geologische verscheidenheid: van graniet tot kalksteen, waarin riviertjes diepe kloven uitsuurden, tot zandsteen en conglomeraten...Vale gieren zweven er rond de bergtoppen maar de mooiste is toch wel de lammergier!

De meer mediterrane Sierra de Guara is opgebouwd uit de afbraak van een eerder Pyreneeëngebergte. Het is er woest en verlaten en het kan zo het decor van een western vormen: maquis met veel buxus en jeneverbes en kale erosielandenschappen waar schaapskudden rondlopen, hier en daar een graanveldje en olijf- of amandelboomgaarden waar men ook af en toe graan onder teelt. Net zoals in het gebergte zijn de flanken er in het begin van de zomer geel gekleurd door de *Echinospartum horridum*, stekende egelbrem, die zijn naam alle eer

Stekende egelbrem

foto: Ingrid Piryns

aandoet. Verscholen in dit desolate landschap liggen meerdere eenzame dorpjes, niet meer dan een kerkje met enkele huizen, verlaten in de jaren zestig toen dit kleinschalige, haast zelfstandig landbouwsysteem ten onder ging. Prachtige getuigen zijn het, nu jammer genoeg in verval. Er huizen nu vleermuizen, zoals de kleine hoefijzerneus, en soms zelfs een blauwe rotslijster, "pueblos abandonados, un mundo perdido". De egelbrem palmt er nu langzaam het landschap in door de verminderde begrazing, ommuurde paden

foto: Ingrid Piryns

wijzen nog de weg.

In de ijstijden lieten onze voorouders er hun rotstekeningen achter, maar ook Romeinen en Moren zijn nog in het landschap zichtbaar. In de diepe valleien is canyoning, waarbij riviervalleien worden afgedaald in strakke neopreenpakjes, nu hip, de kick belangrijker dan het beleven.

De Sierra de Guara is een Natuurpark en ook in de Pyreneeën zijn er meerdere natuurparken (Nationaal Park Ordesa – Monte Perdido, Posets-Maldeta) met een enorme biodiversiteit. Niet voor niets noemde Marc Herremans dit een biodiversiteit hotspot toen hij in een wegberm in Revilla op 2 uur tijd 60 soorten dagvlinders aantrof. Zelf kwamen we op 14 dagen tijd op bijna 100 soorten dagvlinders, al is het determineren vaak geen sinecure, zeker de blauwtjes en de dikkopjes zorgen voor de nodige problemen. De weelde is groot met soorten zoals witbandzandoog,

Apollovlinder

foto: Ingrid Piryns

koningsspage, knoepkruidparelmoer... en hoger in de bergen Apollovlinder, donkere erebia, glanserebia... Ook bij de reptielen veel soorten: smaragdhagedis, parelhagedis, Algerijnse zandloper, Spaanse muurhagedis, muurhagedis, adderringslang,

hagedisslang... maar ook hier is determineren zeker niet eenvoudig! Helemaal geheimzinnig is de muurgekko, 's avonds ondersteboven op de muur van je gastverblijf!

Zoogdieren krijg je er minder te zien, toch een paar keer vos, everzwijn, gems, sporen van genetkat en das en beeldvullende waarnemingen van marmotten in de bergen, ooit uitgezet in de Franse Pyreneeën maar de grens overgestoken. In de Sierra de Guara hebben ook wolven weer hun opwachting gemaakt maar men doet er nogal geheimzinnig over. Ze zijn, gezien de vele schaapskuddes, niet welkom, net zomin als de bruine beer, een soort aan het infuus met in 2011 drie jongen geboren.

Hop, bijeneter, roodkopklauwier, slangenarend, dwergarend, baardgrasmus ... een kleine greep uit de vele vogelsoorten.

Kritische geluiden zijn er ook: de parken werden geregionaliseerd en daardoor steeg ook de invloed van de landbouw. Parkwachters zijn vaak landbouwers en dat laat zich hier en daar zien aan de overbegrazing van de alpenweiden. Riviervalleien worden her en der zowaar ontsierd door stinkende varkensstallen. Vale gieren hebben na het wegvallen van de muladares, stortplaatsen voor dood vee, de gewoonte aangenomen om ook pasgeboren lammetjes aan te vallen wat dan uiteraard weer kwaad bloed zet bij de herders. Ondertussen is het verbod op de muladares door Europa versoepeld maar houden de gieren nog steeds hun gewoontes..., natuur en landbouw, het blijft steeds een moeilijk evenwicht zeker als ook het toerisme er nog bij komt.

Voor meer info over deze streek: Spanish Pyrenees, Crossbill guides, 2012, onder andere te verkrijgen in de Natuurpuntwinkel

**MEER DAN 100 SOORTEN VOGELS
EN MEER DAN 60 SOORTEN DAGVLINDERS
WAARNEMEN IN 1 WEEK TIJD?
MEER DAN 300 DAGEN ZON PER
JAAR EN EEN ZWEMBAD?**

**VAKANTIEWONING CASA MATA
SPAANSE PYRENEËN
ALLE INFO: WWW.CASAMATA.INFO**

POLET - VERHAMME - VANPOUCKE

— FISCAAL RAADGEVERS —

EENMANZAKEN | VRIJE BEROEPEN | VENNOOTSCHAPPEN

BOEKHOUDING & FISCALITEIT

<p>Pascal Polet Anthony Verhamme Julie Vanpoucke</p>	<p>09/242 95 93 09/242 95 91 09/242 95 94</p>	<p>Staatsbaan 71 B 9570 Zulte F: 09 242 95 99</p>
--	---	---

Zaterdag 17 november 2012
Dag van de Natuur

■ **RO: Boomplantactie in samenwerking met de gezinsbond en de stad Ronse.** Contactpersoon: Philippe Moreaux, tel. 0476/49.24.61. Elke ouder van een nieuw in 2012 geboren in Ronse kan een boom planten in het geboortebos van Ronse, gelegen tussen het wandelpad van de Blauwe Steenstraat en de Oostenstraat. Aanvang om 14u op het einde van de Jagersstraat. Nadien is er een kleine receptie met gluhwein en chocolademelk. Einde omstreeks 17u.

■ **DE-plus: Beheerwerken in de 'Leiemeersen van Astene en Bachte'.** Coördinatie: Koen Houthoofd, tel. 09/328.11.08. Afspraak: 14u aan het veer van Bachte (paadje naast het DVC Heilig Hart-Deinze, Leernsesteenweg 53). We nemen ons perceel aan het veer van Bachte onder handen. We perken de struwelen in en verwijderen ongewenste opslag van bomen. Eventueel meebrengen: handschoenen, takkenschaar, zeis. Einde omstreeks 17u.

■ **KRB. Beheerwerken in het Burreken.** Begeleider: Filip Hebbrecht, tel. 0497/58.41.51. Samenkomst om 9u aan Perreveld 14 te Zegelsem. Natuurbeheer staat centraal tijdens deze doe-dag. Meebrengen: hakmes/bijl en/of motorzaag, werkhandschoenen, laarzen. Einde omstreeks 17u.

■ **SV: Dia-winteravond te Heurne: zeiltocht naar Antarctica door Paul Depotter en Marc Esprit.** Begin om 20u stipt in zaal Amigo, Heurnestraat 237 te Oudenaarde-Heurne. Zie ook de aankondiging op de achterflap.

Zaterdag 24 november 2012

■ **KBE: Werkdag in het bos t'Ename.** Begeleiders: Guido Tack, tel. 0474/90.02.30 en Pieter Blondé, 0488/36.22.79. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Elke laatste zaterdag van de maand is het verzamelen gebleden om vele klusjes te doen in het natuurreservaat Bos t'Ename. In de wintermaanden wordt er voornamelijk gekapt, in de zomermaanden voornamelijk gemaaid. Brandhout wordt verdeeld onder de deelnemers. Meebrengen: Hakmes/bijl en/of motorzaag, werkhandschoenen, laarzen. Einde omstreeks 17u.

Zondag 25 november 2012

■ **DE-plus: Meire wandeling in winterlandschap.** Gids Noël Deloof, tel. 09/386.21.43. We verzamelen aan de school in Bachte-Maria-Lerne om 14u. Landschapswandeling met enkele oude hoeven, hagen en een houthakbosje. We komen voorbij de plaats waar ooit de reuzenlinde stond (de Meirelinde), langs Meire kasteel en langs de 'ijsput'. De wandeling loopt steeds over verharde wegen. Einde omstreeks 16u30. Meebrengen: goed schoeisel.

■ **IWG: Beestjes-ontdekkingstocht doorheen het Burreken.** Begeleiding: Bryan Goethals, bryan.goethals@telenet.be en Ronny De Clercq, ronnydeclercq@pandora.be, 055/45.63.42. Samenkomst om 14u aan De Bramentuin, Ganzenberg te Schorisse. Goed als kennismaking met de bonte wereld van de ongewervelde beestjes, die 98% van alle soorten uitmaken! We wandelen een transect waarmee we diverse biotopen van het gebied aandoen. Garantie op veel soorten. Einde om 17u. Meebrengen: laarzen of stevig schoeisel, loep(potje) en insecten- en/of spinnengids zijn nuttig.

Zondag 2 december 2012

■ **ZV: Op zoek naar overwinterende vogels en aansluitend het maken van een voederplank.** Gids: Bart Magherman, tel. 09/360.09.99. Samenkomst om 14u aan de ingang van het domein Breivelde, Grotenbergstraat te Zottegem (recht op de kerk te Grotenberge). We maken een winterwandeling in het domein en knutselen daarna met de kinderen voederplankjes in elkaar bij een warme kop koffie. Einde omstreeks 17u.

Zondag 9 december 2012

■ **RO+ VWG: watervogels observeren in Uiterkerke (en eventueel Zwin en/of Sofia polder (Oostburg)).** Gids: Philippe Moreaux tel. 0476/492.461. Samenkomst om 8u aan het station te Ronse of om 8u30 aan de kerk te Eke. Einde omstreeks 18 uur. Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgids, picknick.

Zaterdag 15 december 2012

■ **GZ: Bezoek aan het vogelasiel te Merelbeke.** Contactpersoon: Eddy Van Den Abeele, tel. 09/384.43.54 of 0474/62.20.52. Samenkomst om 14u aan Huize Adelgoed, Omgangstraat 41 te Zingem. Terug omstreeks 17u.

■ **DE-plus: Familiale natuurquiz.** Organisatie: Koen Houthoofd, tel. 09/328.11.08, Jan Kindt en Koen Bilcke. Samenkomst om 20u in de kelder van de bibliotheek in Deinze (markt). Een gezellige en luchtige natuurquiz voor iedereen met interesse voor het leven in onze streek. Mooie prijzen te winnen. Groepjes van 4 personen kunnen zich inschrijven via info@deinzeplus.be voor 1 december. Inschrijving 3 euro per persoon, ten voordele van de natuurgebieden in ons werkingsgebied (Vallei van de Zeverenbeek, Leiemeersen van Astene en Bachte, Bisdonk). Einde omstreeks 22u30.

Zondag 16 december 2012

■ **ZV+VWG: Op zoek naar overwinterende watervogels in de Scheldevallei.** Gids: Bart Magherman, tel. 09/360.09.99. Afspraak om 9u aan de Scheldebrug van Zingem-Nederzwalm. Einde rond 12u.

Zondag 30 december 2012

■ **SV+VWG: Vogeltocht naar Braakman en Paulinaschor aan de Westerschelde (NL).** Gids: Jacques Vanheueverswyn, tel. 09/324.09.42. Samenkomst om 7u30 aan de kerk van Eke. Kostendelend rijden. De exacte bestemming wordt kort van tevoren bepaald. Observatie van watervogels, ganzen, ... Einde omstreeks 16u30. Meebrengen: vogelgidsen, verrekijker (evt. telescoop), warme kledij, laarzen of goed schoeisel, picknick, drank.

Woensdag 9 januari 2013

■ **VWG + SL: Bijeenkomst van de Vogelwerkgroep in het Stedelijk Centrum te Heurne,** o.l.v. Paul Vandenbulcke, tel 0475/34.65.86. Aanvang om 20u. Einde rond 22u30. Op deze bijeenkomst van de vogelkijkers uit de regio (of daarbuiten) zul je ongetwijfeld nieuwe zaken bijleren. Er worden enkele voorstellingen gebracht, die kunnen gaan over diverse thema's: determinatie, reisverslagen, projectresultaten,... Dit zowel voor de beginnende vogelkijker als de meer gevorderde. De exacte inhoud maken we op voorhand bekend op ons forum www.natuur-forum.be --> Vlaamse Ardennen Plus.

Vrijdag 11 januari 2012

■ **Gezamenlijke nieuwjaarsreceptie van Natuurpunt VA plus en Milieufront Omer Watzet.** We zetten het nieuwe jaar in met een hapje en een drankje. Afspraak om 19u30 in de parochiezaal te Leupegem - Oudenaarde (Sompelplein). Graag vooraf een seintje aan MOW vzw, Kattestraat 23 te Oudenaarde, tel. 055/30.96.66 of info@milieufrontomerwatzet.be.

Zondag 13 januari 2013

■ **SL+VWG: Vogeltocht voor beginnende vogelkijkers te Zingem.** Gids: Jacques Vanheueverswyn, tel 09/324.09.42. Samenkomst om 8u30 aan de Scheldebrug te Zingem. Einde om 11u30. We tellen Spettekraai, Weiput en Grooten Bulck. Meebrengen: verrekijker, laarzen noodzakelijk, vogelgids.

Zondag 27 januari 2013

■ **KBE: Wandeling en receptie Bos t'Ename.** De wandeling start om 9u00 aan het museum; daarna is er receptie in de loods vanaf 11u45.

KIES VOOR BIO-GROENTE- EN FRUITPAKKETTEN

- eigen teelt
- akkervers
- seizoensgebonden
- 15 afhaalpunten (depots)

OF BEZOEK ONZE HOEVEWINKEL

- dagelijks verse groenten en fruit
- dagvers biologisch brood en gebak
- biologische zuivelproducten en vleesvervangers
- herboristerij en natuurzuivere verzorgingsproducten

Openingsuren hoevewinkel: ma, di, do, vrij: 10u-13u en 15u30-18u30
woe: 13u30-18u30, zat : 9u-17u

Voor meer info, surf naar:
www.gastvrijeaarde.be
www.blauwkasteel.be

BLAUW KASTEEL

**Boomkwekerij
DE BOCK LV**

Wij zijn specialisten in

*Sierheesters, Rozen, Bamboes,
Vaste planten, Coniferen, Sierbomen,
Haagplanten, Fruitbomen.*

Pelikaanstraat 89
9700 Oudenaarde - Nederename

Tel: 055/30.24.80 (bedrijf)
Fax: 055/31.35.83

Office Partners

méer dan **complete** kantoorinrichting

**gratis catalogoog
& info folder
professioneel advies op maat**

<http://www.officepartners.be>
e-mail: officepartners@skynet.be

Doornikstraat 8 - 9700 Oudenaarde
Tel: 055/30.41.13 - Fax: 055/30.91.13

Dierenartsenpraktijk 'Blauwesteen'

Dierenartsen De Pourcq Bernard
en Moreaux Philippe

Blauwesteen 43 te 9600 Ronse

www.dierenartsenpraktijkblauwesteen.be
tel: 055/21.38.19

uit sympathie

P.V.S.
electronic
developments
b.v.b.a.

E L E K T R O N I C A
ontwerp - productie - repair

+ **ZAKLAMPEN** www.pvsed.com/zaklampen

voor alle inlichtingen:
info@pvsed.com of 055/49.60.12
Neerstraat 28, 9636 Nederzwalme. BE 866.983.228

**Jan FRANCOIS
Landmeter-expert**

Gentse Steenweg 138
9620 Zottegem

09/361 03 00
jan.francois@telenet.be
www.aardbol.be

**WEBSITES
WEBAPPLICATIES
GRAFISCH ONTWERP
FOTOGRAFIE
DVD**

exponent.be

Wortegemstr. 7, 9771 Nokere, 09.383.64.25, welcome@exponent.be, www.exponent.be

BEATRIJS
boeken, boeken & boeken

www.beatrijs.be

BOEKHANDEL

Nederstraat 42 - Hoogstraat 37
9700 Oudenaarde

Tel: 055/31.44.77
Fax: 055/30.03.45

**Uw reclame in Meander bereikt 2500 leden-gezinnen in de regio
Vlaamse Ardennen plus en 230 sympatisanten over gans Vlaanderen
Geïnteresseerd? Contacteer voor meer inlichtingen één der redactieleden (zie colofon)**

Slecht vlinderjaar?

Norbert Desmet

De jaarlijkse tuinvlindertelling in augustus liep op een sisser af: weinig soorten, kleine aantallen. De oorzaak moeten we allicht zoeken in een barslechte en vochtige julimaand, waar veel poppen verloren gingen. Augustus herstelde het evenwicht een beetje, maar de bange vraag blijft of onze al zo geteisterde natuur dat allemaal nog aankan. Ongeveer een hele generatie is overgeslagen, dit samen met eileg en poppen uiteraard. Begin september werden de tuinen weer wat opgevuld met atalanta's en wat distelvlinders, trekkers uit betere oorden. Uiteraard zijn de witjes alomtegenwoordig nog, dat merken we best aan de broccoli's en andere koolsoorten in de tuin. Er is een schuchtere terugkeer van de ooit zeer algemene kleine vos te zien, waarvan de vorige jaren de waarnemingen erg schaars geworden waren. En bij de speciale soorten, in het rood op de lijsten, blijft de sleedoornpage eenzaam en alleen de aandacht trekken. In de categorie daar net onder, met zandogen, blauwtjes en koninginnenpage e.a., daar sloeg de schaarste dit jaar erg toe.

Grote vos

foto: Marc Nachtergaele

Daarentegen zien we een rijke oogst aan nachtvinders bij de steeds talrijker wordende 'mottenvangers'. Ons afdelingsgebied heeft er al een tiental en die produceren lange lijsten op waarnemingen.be. Nachtvinders zijn een nieuwe hype en wekken onze verwondering door hun variatie in kleur en vorm en vooral door hun diversiteit. En dit allemaal dank zij één uit het Engels vertaald boek dat onze kennis plots kon opwaarderen (Nachtvinders van P. Waring en M. Townsend, Tirion, 2007). Het doet natuurlijk maar even vergeten dat de

biodiversiteit te lande in het algemeen sterk gedaald is. Het is als met de tuinliefhebber die zegt dat er nog veel vlinders zijn en de natuurliefhebber die zijn beklag doet over de achteruitgang. Er zijn nog overlevers maar hun aantal is gedecimeerd tegenover pakweg 15 jaar terug, zowel bij dag- als nachtvinders. En daar zijn bv. vleermuizen, zangvogels, insectenetende zoogdieren e.a. niet gelukkig mee, waardoor ook daar de cijfers steeds maar verder wegzakken. Uiteraard heeft de biotoopafbraak daar schuld aan maar wat ook gedacht van andere factoren als een slecht wegbermbeheer en de verborgen 'fijne partikels-schade' gaande van pesticiden tot ons fijn stof...

Een stukje uit een vleermuizenjaar: najaar

David Galens

In het najaar breekt voor vleermuizen het paarseizoen aan. Deze loopt, afhankelijk van de soort, vanaf het einde van de zomer gedurende de winterslaap tot in het voorjaar. De vrouwtjes hebben de kraamkolonies nu verlaten om een andere verblijfplaats op te zoeken. Dat is veelal een winterverblijfplaats maar kan soms ook een overgangsverblijf zijn waar de paringen zullen plaatsvinden. Bij sommige soorten zoals de dwergvleermuizen vindt er eind augustus/begin september dikwijls een invasie plaats van jonge en volwassen dieren in hun winterverblijf. Daarbij wordt bij de dieren een grote activiteit waargenomen in en rond hun verblijf: het zwermen. Dit is eigenlijk een soort massabaltsgedrag. Na een paar dagen of weken verlaten de vleermuizen deze plek weer om door een deel van de dieren terug opgezocht te worden tijdens de winter. Ook worden tijdens het zwermen soorten waargenomen in en rond de winterkwartieren die niet overwinteren op deze plek, een voorbeeld daarvan zijn laatvliegers die in de mergelgrotten voorkomen tijdens het paarseizoen maar er 's winters zo goed als nooit teruggevonden worden.

Na een lange periode van kuisheid gaat het er tijdens het paarseizoen bij vleermuizen eerder losjes aan toe want een mannetje paart met meerdere vrouwtjes en een vrouwtje met meerdere mannetjes. De mannetjes zijn jaren aan hetzelfde parkwartier gebonden maar de vrouwtjes verwisselen van paarverblijf en sluiten zich steeds aan bij andere paargezelschappen. Bijvoorbeeld mannetjes van de rosse vleermuis en

de ruige dwergvleermuis vertonen een duidelijk baltsgedrag en leven tijdens de paartijd solitair. Van augustus tot oktober bezetten ze een territorium op een strategische plek aan een vliegrouete of jachtgebied waar zich vrouwtjes ophouden met daarin een boomholte als paarverblijf. Daardoor liggen veel van deze territoria vaak in een klein gebied bijeen. Daarbij laat het baltsende mannetje heel de nacht vanuit zijn verblijfplaats, of rondvliegend in de omgeving, een lokroep horen. En soms vliegt hij de vrouwtjes gewoon achterna.

Met deze speciale 'werfroep' maken ze hun territorium kenbaar en proberen ze de passerende vrouwtjes te lokken en tegelijk rivalen op afstand te houden. Soms verdedigen ze hun terrein met hand en tand door

Een baltsende rosse vleermuis roept vanuit een holle boom
(foto: Jasja Dekker)

'luidruchtige' gevechten. In de uren voor zonsopgang roepen ze het sterkst omdat de vrouwtjes dan massaal terugkeren naar hun slaapplek. In hun parkwarter vormen ze zogenaamde paar-gezelschappen, die uit maximum tien steeds wisselende vrouwtjes bestaan. Soms worden die paargezelschappen ook 'harems' genoemd maar aangezien de vrouwtjes actief deelnemen en zelf kiezen welke mannetjes ze opzoeken klopt deze benaming niet echt. De vrouwtjes worden immers niet vastgehouden in zo'n paargezelschap.

Tijdens het najaar moeten vleermuizen zich stilaan ook beginnen voorbereiden op de winterslaap. Ze jagen daarbij volop om hun vetreserves zoveel mogelijk aan te vullen, tot een derde van hun lichaamsgewicht, want die zullen ze in de winter hard nodig hebben. Tegen het einde van de herfst zoeken ze hun winterslaapplek op om daar in alle rust hun winterslaap te houden.

Week van het Bos

Tijdens de Week van het Bos van 14 tot 21 oktober 2012 is iedereen welkom.

Op 14 oktober gaan we niet alleen naar de stembus, we duiken daarna ook massaal de Vlaamse natuur in want dan start eveneens de 'Week van het Bos'. Het thema dit jaar is toegankelijkheid. Met de slagzin 'Iedereen welkom!' maken de organisatoren duidelijk dat bossen en natuurgebieden open staan voor iedereen.

Daarbij focussen ze op de 'speciale' initiatieven. De vlonderpaden, hondenlosloopzones, geocaching routes, de prikkel- en blote voetenpaden,... Het is maar een kleine greep uit het gevarieerde aanbod. Fietsers, ruiters, kinderen, vogelaars, personen met een beperkte mobiliteit,... voor iedereen is er in Vlaanderen wel een brokje natuur weggelegd. Het campagnebeeld vat het hele verhaal in één blik samen.

De 'Week van het Bos' wordt georganiseerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) in samenwerking met BOS+ (zie kaderstukje op blz. 31) en Natuurpunt.

Meer info en het volledige programma vind je op <http://www.natuurenbos.be/weekvanhetbos>

De Mediawatcher

Barsten in het imago

Decennialang al wordt ons voorgehouden dat kerncentrales 100% veilig zijn én dat bovendien de Belgische centrales nóg veiliger zijn... Nu blijkt er toch wel één en ander mis te zijn met mogelijke scheurtjes en eigenaardig genoeg was dit 30 jaar geleden bij de opstart blijkbaar al bekend (De Morgen, 23-08-2012). Het doemscenario van black-outs bewijst hoe blind het vertrouwen in de kernenergie was. Tegenstanders van kernenergie werd vaak verweten dat ze terug wilden naar de tijd van kaars en olielamp. Ironisch genoeg zou het nu net de kernenergie zelf zijn die voor dat scenario zorgt. Zet de kaarsen dus toch maar klaar en laten we hopen dat het veel waait deze winter... Electrabel boekte in 2011 wel de helft meer winst dan het jaar daarvoor en betaalt daar 1,05% belasting op. Op basis van 2007 schat het bedrijf de winstbijdrages van kerncentrales op 750 miljoen euro per jaar. (De Morgen, 29-06-2012) Ondertussen werden er in de buurt van Fukushima al gemuteerde vlinders ontdekt.

Bos

11 bebossingsprojecten zorgen voor 68 ha nieuw bos. Vlaams minister voor Leefmilieu en Natuur Joke Schauvliege keurde elf nieuwe bebossingsprojecten van Vlaamse gemeenten en provincies goed. Daarvoor reserveerde de minister 1,67 miljoen euro uit het Bossencompensatiefonds. Vlaanderen krijgt er zo 68 hectare bos bij. Het gaat vooral om stadsrandbossen, lokale bosuitbreidingsinitiatieven en speelbossen. (VILT Nieuwsbrief, 26-07-2012)

Natuur en landbouw

Je hebt zo van die politici die ook in de zomer graag het nieuws eens halen, kwestie van in beeld te blijven, zeker in een jaar met verkiezingen. West-Vlaams provincieraadslid Bernard De Cuyper is er daar één van. Dat deze politiker absoluut geen benul heeft van natuur bewees hij vroeger al uitgebreid maar hij wou het graag nog eens bevestigen.

Tien jaar geleden werd in de Assebroekse Meersen nabij Brugge nog aan landbouw gedaan. Vandaag is het een natuurgebied van 80 hectare. "Vroeger was dit een mooi extensief landbouwlandschap met grazende runderen in mooie groene weiden. Nu biedt het een triestige aanblik en kampen we met een muggenplaag en geuroverlast door rottende planten." aldus De Cuyper. Het contrast tussen de groene graasweiden aan de ene zijde en het verloederd natuurgebied aan de andere zijde spreekt volgens De Cuyper boekdelen. (VILT Nieuwsbrief, 02-08-2012). Later in de maand deed hij het nog eens

over, toen waren de Uitkerkse polders het doelwit: hij was toen niet te spreken over de vele distels en ganzen in de Uitkerkse Polder. Hij wijst daarvoor naar Natuurpunt. "Deze organisatie is verantwoordelijk voor het uitzicht en het behoud van de Uitkerkse Polder. Zij moet zorgen voor de bestrijding, maar dat gebeurt duidelijk niet", klinkt het. (VILT Nieuwsbrief, 17-08-2012)

Reuzenwesp vormt nieuwe bedreiging voor de bijen

De Aziatische hoornaar kan vanaf half augustus opduiken in ons land, waarschuwen De Standaard en Het Nieuwsblad de imkers in ons land. Het gaat namelijk om een 'reuzenwesp' die het gemunt heeft op bijen. In 2005 dook het dier voor het eerst op in Frankrijk. Waarschijnlijk kwam het per schip mee uit China. Sindsdien heeft de soort zich goed aangepast aan ons klimaat. (VILT nieuwsbrief 03-08-2012). Op 03-09-2012 waren er op waarnemingen.be nog geen waarnemingen gepost.

Aziatische hoornaar met bij

Landbouw: puur natuur

Er waait een nieuwe wind in het geurbeleid. Om geurhinder terug te dringen wil minister Schauvliege extra maatregelen opleggen bij het hernieuwen van een milieuvergunning. Een varkensboer uit Evergem begrijpt het niet: "De natuur stinkt toch niet? De reuk is eigen aan het platteland. De natuur zal altijd de natuur blijven". Wat kan de natuur toch mooi zijn: een paar duizend varkens opeengepakt in een stal, puur natuur... (De Morgen 21-08-2012)

Gezondheid en landbouw

In juli werd op de veiling in Mechelen een partij rode kool teruggeroepen omdat ze te veel insecticide bevatte. Het was deze zomer geen komkommertijd in de media. (De Morgen, 03-07-2012)

Ruimtelijke ordening en landbouw

Op de grens van Deinze en Kruishoutem is de bouw gestart van de eerste glastuinbouwzone in Vlaanderen. Het Stokstorm-terrein is 30 hectare groot en zal plaats bieden aan twee tomatenbedrijven die intensief zullen samenwerken en tal van duurzame technieken zullen implementeren. "Dit is een historisch moment", sprak Vlaams minister-president Kris Peeters. Wie nu in september de bouw aanschouwt zal dit jammer genoeg

beamen... het is historisch lelijk. Binnenkort rij je ook tussen Deinze en Kruishoutem acht kilometer lang tussen de huizen, fabrieken, serres... Nog een geluk dat Vlaanderen de lintbebouwing wou stoppen! (VILT nieuwsbrief 18-07-2012)

Everzwijnen in Wallonië

In Wallonië wil men de populaties groot wild aanpakken. Daarvoor heeft landbouwminister Di Antonio 25 maatregelen klaar. Die gaan van een uitbreiding van de periode waarin mag worden gejaagd tot een verbod op het voeren van de dieren. Dat voederverbod zal van kracht zijn ten noorden van Samber en Maas. Ten zuiden worden beperkingen ingevoerd. (VILT nieuwsbrief 03-07-2012)

Everzwijnen in Vlaanderen

Er duiken zoveel everzwijnen op in de bossen van Zuid-Limburg dat de stad Bilzen aan de alarmbel trekt. "We moeten extra veiligheidsmaatregelen nemen voor de weggebruikers", zegt burgemeester Johan Sauwens in Het Laatste Nieuws. Vijf jaar geleden werd slechts één everzwijn in Bilzen gespot. Nu wordt hun aantal op 80 geschat. Jaarlijks neemt dat met een factor drie toe. (VILT nieuwsbrief 06-08-2012)

Te weinig vossen?

In Knokke probeerden ze de meeuwenoverlast te bestrijden met telegeleide auto's en een valse vos. Zijn er dan toch vossen te weinig in Vlaanderen? (De Morgen, 25-07-2012)

Poesie mauw...

Je kon in Meander vroeger al lezen over de impact van de kat in de tuin. Uit een onderzoek met halscamera's bij zestig katten door de Universiteit van Georgia blijkt nu dat huiskatten tot 2,1 vogels en kleine zoogdieren doden per week. Als de resultaten van het onderzoek

worden geëxtrapoleerd dan zouden in de VS jaarlijks 4 miljard dieren door katten worden gedood, waaronder 500 miljoen vogels. (MO nieuwsbrief, 10-08-2012)

Brute pech

Een Noorse automobilist wou een eland ontwijken maar botste daarbij zowaar op een bruine beer (De Morgen, 17-08-2012)

Wolven

In Frankrijk verzesvoudigde het aantal wolven in 6 jaar tijd. Er zouden er nu zo'n 250 zitten. Ze hebben ondertussen ook al vaste voet in de Vogezen en ook in de oostelijke Pyreneeën zitten er weer wolven. De overheid betaalt 7 tot 8 miljoen euro per jaar aan schadevergoedingen voor het vee. (De Morgen, 13-08-2012)

Wachtbekkens verkleinen overstromingsrisico Molenbeek

Vlaams minister van Leefmilieu Joke Schauvliege zette twee nieuwe wachtbekkens in werking die het overstromingsrisico in het valleigebied van de Molenbeek in Geraardsbergen en Lierde gevoelig verminderen. Dankzij een investering van 2,65 miljoen euro kan nu in totaal 365 000 m³ water opgehouden worden. Sinds de hevige waterrellende van 2010 die ook het Denderbekken heeft getroffen, voorzorg Vlaams minister van Leefmilieu Joke Schauvliege al 25 miljoen euro extra om overstromingsschade in Vlaanderen in te perken. Het totaalplan van de VMM voor de Molenbeekvallei omvat nog een derde wachtbekken. Het GOG Moenebroekbeek zal ter hoogte van de N42 nog eens 105 000 m³ kunnen ophouden. De VMM hoopt in het voorjaar van 2013 van start te gaan met de werken. (Vilt, Nieuwsbrief, 04/09/2012)

Biologische groententeelt

Ourobouros.be

Flexibele groentenmanden

Soort zoekt soort

Dries Van Nieuwenhuyse / NP Herzele

Ooit getwijfeld aan de kracht van prachtige foto's om een verhaal te vertellen? Wat is het eerste dat opvalt bij het doorbladeren van een natuurboek?

Ook de liefde voor de natuur opgedaan via de legendarische documentaires van Jacques-Yves Cousteau en zijn Calypso? Jawel, je hebt het ook aan den lijve ondervonden hoe krachtig fotografie kan zijn bij het overbrengen van een boodschap.

Met fotograferen is het echter net als met het ringen van vogels, voor wat hoort wat. Ringen houdt risico's in, fotograferen ook. Als beloning voor het risico verwerven we meer inzichten in de trek van vogels of verwerven we meer slagkracht bij het overtuigen van

foto: Johan De Neve

de natuurbehoudsgedachte. De mogelijke kosten dienen daarbij kleiner te zijn dan de mogelijke opbrengsten. En risico bestaat er zeker ook bij natuurfotografie. Je kan immers bij het maken van mooie kiekjes de natuur wel degelijk behoorlijk verstoren. Bij het beoefenen van natuurfotografie mag noch het leven, noch de levenswijze van dieren en planten in het gedrang worden gebracht. Het behoud en het welzijn van het gefotografeerde wezen en zijn omgeving primeren steeds op het document.

De toepassing van dit principe vereist een zekere basiskennis inzake natuurbehoud en ecologie.

Kennis over het gedrag en de ecologie van de gefotografeerde soorten, zal de toepassing van het basisprincipe ten goede komen.

Om een en ander in goeie banen te leiden, is sinds

jaar en dag de Bond voor Verantwoorde Natuurfotografie (BVNF) actief. Daarbij volgen ze bewust een specifieke gedragscode om het nuttige aan het aangename te kunnen koppelen.

Een greep uit hun charter:

1. Planten en dieren worden in hun natuurlijk milieu gefotografeerd, daar waar die vrij en spontaan voorkomen. Het plukken van planten of het vangen van dieren voor fotografische doeleinden is uitgesloten.
2. Bij het fotograferen zal men zo min mogelijk in bestaande toestanden ingrijpen en er in ieder geval op letten dat daarbij de natuurlijke bescherming van planten en dieren bewaard blijft.
3. Nestfotografie van vogels is uitgesloten. Het fotograferen van vogels in de 'nabijheid' van een nest is af te raden.
4. Opnamen van nestholen en opnamen in de nabijheid van nestholen van andere dieren dan vogels wordt afgeraden als de kans op verstoring aanwezig is.
5. Het storen van voedsel zoekende of voedsel aandrangende dieren moet vermeden worden.
6. Slaap- of rustplaatsen worden niet verstoord.
7. Gedrag waarbij het dier zelf schade kan ondervinden wordt niet uitgelokt. Het gebruik van geluidscassettes is af te raden.
8. Manipulatie van dieren (vasthouden, verplaatsen) en van planten (vastklemmen) is in de regel niet gewenst, vaak af te raden, en soms helemaal uit te sluiten. Indien een opname slechts zou kunnen gemaakt worden dankzij manipulatie, kan men beter een andere gelegenheid afwachten om die soort te fotograferen.

Zin gekregen om zelf te fotograferen? Zin in een prachtige tentoonstelling met foto's van bekende natuurfotografen?

Kom dan naar de fototentoonstelling 'Soort zoekt soort' in De Wattenfabriek in Herzele van 5 tot en met 13 oktober.

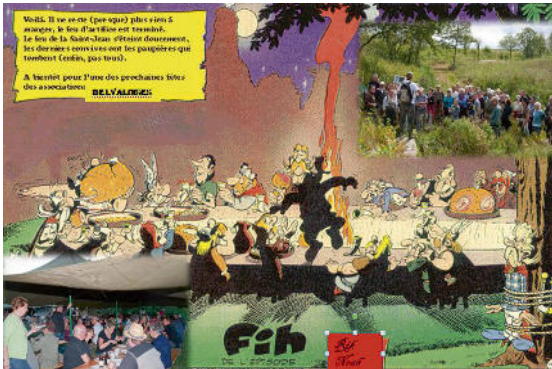
Heideblauwtje f: Maarten Jacobs

Argonne feest in Belval!

Norbert Desmet

En daar was dit jaar voor de vierde editie alle redenen toe: de vijver stond weer vol water en de erkenning als reservaat is rond. Een erg snelle erkenning als Réserve Naturelle Régionale op 9 juli 2012 die ook toelaat beheersubsidies te verwerven. De Franse staat lijkt ook erg gul met een bedrag van 2 miljoen Euro, als we in het achterhoofd houden dat Natuurpunt voor Vlaanderen het met 5 miljoen moet doen. Daarmee is een mooi stukje geschiedenis geschreven, vooreerst op gebied van samenwerking,

maar tegelijk voor de redding van wat de parel van de Argonnestreek is: de grote vijver van Belval. Als men ginds op bezoek is, blijft de voor velen van ons bekende dijk de plaats bij uitstek om vogels te zien, maar ook om gelijkgezinden te ontmoeten. Bovendien zijn de plannen rond om een kijkhut te installeren op een strategische plaats en zoals we op veel plaatsen in Frankrijk zien, zet een dergelijk initiatief mensen in beweging. Franse families met een telescoop en kijkers, het is een groeiend fenomeen en vergroot de draag- en vraagkracht naar natuurbehoud in dit jagersland.

Zaterdag 25 augustus was de hele dag gevuld, in de voormiddag met opruimen en een beek vrijmaken, in de namiddag met de wandeling rondom de vijver. Rik Desmet, centrale figuur voor NP rond Belval, trok met de Belgen op stap en twee gidsen van de LPO met de Fransen. De visarend was als op bestelling te zien, een beter saluut aan de nieuwe vijver konden we ons niet voorstellen. Gezien de plas voor het eerste jaar

vol water staat en er niet 'bepoot' werd is de vis nog klein, maar toch al zeer talrijk. We telden 80 futen (ouden en jongen) waarmee we kunnen zeggen dat het een visrijk water is. En dan is er het avondfeest, niet in smoking wat dacht je, maar best gezellig in de weide aan de vijver. Daarvan hebben een zeventigtal Belgen genoten samen met een vijftigtal Fransen na een mooie dag maar met een iets frissere avond. Het Belvalbier vloeide rijkelijk, de catering was op zijn Frans en opperbest en het typisch Asterixbeeld van een feestende stam in de avond/nacht was in de bedankingsbrief dan ook op zijn plaats.

Het neemt niet weg dat het verhaal nog niet af is. Er zijn nog werken te doen die geld kosten: de kijkhut, het herstel van de middendijk en de jaarlijks weerkerende

foto: Eric Malfait

beheerkosten. Het beheer op zich van 200 ha is ook niet niets: de samenwerking met de jagers dient 'gaaf' te blijven, de omwonenden hebben hun vraagtekens maar ook nieuwe mogelijkheden met bezoekers, wat met het visbeheer, wat met de aalscholvers... Vooral deze laatste geven onrust in een wijde omgeving want als er zich een broedkolonie vestigt kan dat spanningen geven bij de visvijvereigenaars rondom. En de reigers, ja daar kijken ze ook al met een scheef oog naar, grote zilverreigers, wat een weelde voor ons maar als er een honderdtal aan uw vijfertje neerstrijken...

We kunnen afronden met te zeggen dat er volgend jaar weer feest is op 24 augustus, noteer al maar in uw agenda, en als de crisis het nog toelaat, een gift is meer dan welkom op rekening BE56 2930 2120 7588 met vermelding project 1410 – Belval want er is nog heel wat restgeld te betalen voor de aankoopssom door Natuurpunt samen met zijn Franse partners.

Eendjes

■ Jacques Dejans

Wat hebben jonge wilde eendjes en Tom Boonen gemeen? Ze willen zo snel mogelijk naar de Minderbroederstraat in Oudenaarde! Voor de matige wielierliefhebbers: daar lag de eindstreep van de Ronde van Vlaanderen die Tom Boonen in 2012 voor de derde keer won.

Deze lente kreeg ons tuintje, gelegen in het verlengde van de oude vestingen in Oudenaarde, het bezoek van een vrouwtje wilde eend met zes pasgeboren jongen. Een handjevol broodkrumels en een dag later werd de rust in huis opnieuw verstoord door het ongeduldig getik van eendenbekjes tegen de ruit van het schuifraam.

Hoewel hun nest hier bij een waterplas -slechts enkele tientallen meters verderop- gelegen was, vonden mama eend en haar kleintjes het leuk om tijdens elk bezoekje, meerdere keren gebruik te maken van ons kleine tuinvijvertje en tussendoor een hapje te verorberen. Daarna bleven ze meestal nog ongestoord een paar uur rusten in het gazon.

De eendjes hadden reeds van op een afstand in de gaten als er iemand in huis was: bij de minste beweging spurten ze met z'n allen onmiddellijk tot bij de achterdeur. Echter, op de duur had dit een kwalijk 'neveneffect', namelijk dat het terras telkens rijkelijk werd opgesmukt met talloze 'rondjes' eendenpoep...

Op de duur kwamen de eendjes onbevreesd uit de hand eten. Indien ze geen eten kregen, kwamen ze ongeduldig aan mijn broekspijpen pikken om mij alsnog tot actie aan te porren...

Na een aantal weken vond moeder eend de tijd gekomen om haar kroost naar de grote vijvers van de vestingen te leiden. Om die te bereiken moest echter een gevaarlijke hindernis worden genomen: de oversteek van die drukke Minderbroederstraat.

Toen ik eens merkte dat ze met haar kroost in die gevaarlijke richting vertrok, kon ik hen net op tijd bijbenen: moeder eend besloot toen wijselijk om rechtsomkeert te maken.

Later kwam nog een tweede moeder eend met liefst acht piepkleine jongen die blijkbaar nog niet

zelfstandig aten, op bezoek. Samen bleven ze braafjes tegen elkaar liggen tot mama eend verzadigd was. Maar dan, o wee: deze familie vertrok eveneens in de richting van de drukke Minderbroederstraat...!

Op het nippertje kon ik, met de hulp van mijn kleinzoon, het verkeer in beide richtingen even stilleggen tot de familie eend veilig aan de overkant gewaggeld was. Daarvoor moest ik zelfs een paar eendjes 'een handje toesteken' om over de te hoge stoeprand te laten spartelen.

Later kwam deze moedereend alleen, zonder haar

De Zonnebloem

*Al meer dan 25 jaar vind je bij ons
alles voor een gezonde levenswijze*

**Het grootste gamma biologische voeding in de streek
massa's alternatieve en fair trade geschenkartikelen**

**Steeds 10 % korting voor NP-leden
op het ruimste aanbod natuurstudieboeken**

Kom eens gezellig snuisteren in de Parkstraat 25, 9700 Oudenaarde
Tel. 055/31.64.30 de.zonnebloem@skynet.be www.bioshop.be

jongen, nog een aantal malen terug, maar de moeder van het eerste nest zag dat niet zitten en verjoeg haar telkens. Eenmaal achtervolgde ze haar zelfs door het luchtruim. Pas een goed kwartier later keerde ze terug naar haar kroost, dat braafjes bij mij was gebleven.

Tenslotte is 'mijn' familie eend er dan toch in geslaagd om –wellicht 's nachts- de grote vijver van de vestingen te bereiken en stel ik me tevreden met, zoals deze morgen heel vroeg, de roep van kikkers en van een bosuil... of was er toevallig een bosuilentocht aan de gang...?

Maïs

■ **Norbert Desmet**

2011, loeiende koeien op de weiden in Frankrijk, geen eten meer en weinig te drinken. De veeboer had er net in het voorjaar nog beesten bijgekocht want er waren wat houtwallen gerooid en een paar kleine percelen aan het weiland toegevoegd. Maar dan was er de droogte! Overschatting van de capaciteit en... de maïs groeide dan ook daar niet, de droogte!!! En de gieren zaten te wachten in de vorm van veekoopmannen die aasden op de miserie van de boer.....

Najaar 2011, Argonne, Frankrijk, de Kempen en Meetjesland bij ons: 'zoon, zei de oude boer, zou je wel die weilanden omzetten in maïs? De grond is er soms te nat'. Geen houden aan, zoveel ha maïs meer betekent zoveel meer beesten om te vetten en zoveel meer centen op de bank. Zo dacht de zoon... Toen kwam het natte voorjaar 2012. En de nieuwsberichten van 14 augustus waarin de ramp weeral eens heel eenzijdig werd toegelicht in de media: de maïs in het Meetjesland is een ware ramp door de natte en even later door de droogte... net niet het noodfonds ter hulp roepen.

En wat zien we overal bij ons: metershoge maïs... is er iets mis met ons zicht? Maar geen woord in de media daarover en ook niet over het verlies aan biodiversiteit op onze akkers door die zeeën van maïs, om nog maar te zwijgen van de aanslag op het landschap. Een mooie anekdote uit de Minaraad: een nieuw wegbermbeheerplan staat op stapel met aandacht voor gefaseerd maaien op de floristisch rijkste bermen, een nieuwe wind die we alleen kunnen toejuichen.

Eindelijk wat overblijvende en zaadvormende bloemen en wat blijvende beschutting voor poppen, insecten, muizen... Maar daar liggen ze over de plannen gebogen, de landbouwers zetelend in de Minaraad. Nooit goed natuurlijk, ingroeiende onkruiden en zaden en bovendien, aldus hun woordvoerder in bittere ernst: de verkeersveiligheid mensen, veel te hoog! Maar naast mij een 'groene collega' die de maïs fijntjes in gedachten brengt... Schitterende zet! Kritiek in de kiem gesmoord, maar of het plan er komt zullen we nog moeten zien in het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen...

Had men soms niet beter gras boven maïs verkozen??

Provincie verstevigt samenwerking met Natuurpunt rond watergebonden projecten

Natuurpunt werkt wel vaker samen met de provincie Oost-Vlaanderen om overstromingsrisico's te beperken. Denk aan de herinrichting en het onderhoud van de Maarkebeek (Maarkedal) en haar bovenlopen.

In het artikel 'Maarkebeek: kwabaal gaat, rivieronderpad komt' (Meander 3-2012) werd als algemeen besluit van de afvissingen door het Agentschap voor Natuur en Bos en het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek in april van dit jaar gesteld dat veel akkers letterlijk tot aan de rand van de beek komen. Bufferstroken zouden, zowel voor de erosie als voor de waterkwaliteit als voor oeverstructuur echt geen kwaad kunnen! Dit zou ook het overstromingsrisico in de Maarkebeekvallei serieus kunnen doen dalen.

Om de gegroeide samenwerking vlotter te laten verlopen heeft de provincie, op voorspraak van gedeputeerde Peter Hertog, via het provincieraadbesluit betreffende wijziging provinciaal subsidiereglement aan erkende terreinbeherende natuurverenigingen de toegang verleend tot haar subsidiereglement rond waterbeheer. Dit geeft o.a. Natuurpunt de kans om op een vlottere manier (net zoals de andere waterbeheerders o.a. gemeenten, polders en watering) projectvoorstellen ter goedkeuring voor te leggen. Wij danken gedeputeerde Peter Hertog zeer hartelijk voor het vertrouwen dat hij in Natuurpunt stelt. Wij van onze kant gaan nu nog harder kunnen doorwerken aan proper water en het vermijden van ongewenste overstromingen. Want daar heeft iedereen belang bij!

Gemeenteraadsverkiezingen

Norbert Desmet

Deze Meander zou nog juist op tijd kunnen komen om via uw stem natuur en milieu in het komende gemeentebestuur te verankeren, draag daar zorg voor. Anders is het weer 6 jaar tandenknaarsen bij klepelmaaien, boompje zagen, pesticiden, sluisstorten, fietsellende in 't verkeer. Natuurpunt Nationaal ondersteunt de campagne en gaat o.a. voor een bijdrage per lid NP in de gemeente. (zie ook volgend artikel). Dat kan natuurlijk, maar persoonlijke afspraken in uw gemeente rond aankopen en beheerafspraken kunnen evenzeer de natuur ten goede komen en de tijd is er rijp voor. Veel mensen vragen naar betere natuur en steeds meer als 'woonkader', dat is koren op onze molen. Het verheugt ons ook om bekende gezichten op meerdere lijsten te zien, met goede standpunten en beleidsverklaringen, we zijn uiteraard benieuwd.

Oudenaarde en Deinze lopen in hun groene memoranda over dezelfde actie- maar tegelijk pijnpunten: veilig fietsverkeer en aanzetten tot minder energieverbruik, zowel bij de bevolking als bij de overheid, ook trage wegen en geluid krijgen aandacht. Deinze gaat verder voor de uitbreiding van het stadsbos en Oudenaarde voor een natuur- opwaardering van de Donkvijver. Ook blijkt nu het groot belang van een evaluatie op vlak van natuur en milieu van de voorbije periode. "Er is echt nog werk aan de winkel" staat er als titel in Onze Streek en dat is helemaal niet misplaatst. Zeker als we de toestand in de 'buitengemeenten' bekijken dan is er op bovenvernoemde punten zeker wat animo nodig. Op vlak van wegbermbeheer, inspraak, reservaten en zorg om waardevolle natuur en houtkanten,... is een zorgzaam landelijk beleid en een duurzaam algemeen ruimtelijk beleid een must. Milieu is stilaan ingeburgerd als thema, ook bij jonge gezinnen. Voor natuur denk ik dat er een duwtje nodig is en dat kan als iedere lezer van Meander op de bres gaan staan voor een natuur-rijkere toekomst in zijn eigen gemeente, mooi toch?

Eén vierkante meter natuur aan je raam

Eén vierkante meter nieuwe natuur per inwoner, ieder jaar opnieuw. Dat is de kern van wat Natuurpunt vraagt aan de lokale besturen die na de gemeenteraadsverkiezingen aan de macht komen. Om onze vraag voor meer lokale natuur nog eens extra in de verf te zetten hebben we 3 topprioriteiten geselecteerd, die in elk bestuursakkoord zouden moeten opgenomen:

- Realiseer één vierkante meter nieuwe natuur per inwoner, ieder jaar opnieuw
- Voer één actieplan uit per soortengroep van de Rode Lijst
- Voorzie minstens 3 euro per Natuurpuntlid in de gemeente voor de lokale afdeling

Eén m² natuur: meer leven dan je denkt.

Elke vierkante meter natuur is winst voor de inwoners van gemeenten en provincies. Want wees nu eerlijk wie houdt niet van natuur? Door te investeren in natuur kan het nieuwe bestuur werken aan een gezonde en mooie gemeente voor de inwoners. De natuur zorgt voor een streekeigen identiteit en levert tal van nieuwe recreatiemogelijkheden op. Het betekent ook proper water, zuivere lucht, minder schommelingen bij extreme temperaturen en een gratis verzekering tegen overstromingen. Wil jij ook meer natuur in jouw buurt? **Doe mee met de**

posteractie en win een elektrische fiets van groene energieleverancier Lampiris.

- Hang de poster die bij het volgende Natuur.blad zit op voor je raam, bij de bakker of op het prikbord op jouw werk.
- Organiseer je eigen plakactie. Ga naar www.natuurpunt.be/vierkantemeter, druk de poster af en hang heel de buurt vol.
- Neem een foto van jezelf samen met de poster en zet die op www.natuurpunt.be/vierkantemeter. Onder de deelnemers wordt een elektrische fiets van Lampiris verloot.

Meer weten over onze verkiezingsvoorstellen: www.natuurpunt.be/vierkantemeter of volg ons op Facebook en Twitter.

Ringweg rond Deinze: bedreiging voor onze natuurgebieden?

Koen Bilcke

Eerlijk gezegd, ik schrok nogal van de plannen van UNIZO Deinze. Ik wist van hun liefde voor een ringweg rond Deinze, maar ik had zulke drastische

Rekkelinge vandaag

Rekkelinge in 2015?

voorstellen niet verwacht. Men slaagt er blijkbaar in om op papier de drie natuurgebieden van Deinze te doorkruisen met de ringweg. Zo loopt hun traject eerst door een stuk van Schave (natuurgebied vallei van de Zeverenbeek). Daarna loopt hun voorgestelde ringweg langs en over de Rekkelinge (natuurgebied 'Leiemeersen van Astene en Bachte'), en om het helemaal compleet te maken verandert

ook de Parijsestraat in een ringweg. De Parijsestraat ligt naast de Ceder en naast het stadsbos en wordt momenteel intensief gebruikt door wandelaars en fietsers. Dit is in ieder geval niet wat Natuurpunt begrijpt onder een 'ecologische verbinding' tussen natuurgebieden.

De natuurgebieden zijn gelukkig beschermd (erkend natuurreservaat, Natuurgebied op gewestplan, VEN-gebied, Europees habitatrichtlijngebied). Zo'n vaart zal het dus niet lopen. Maar toch is het verrassend dat deze organisatie de waarde van onze laatste restanten groen in Deinze niet zo hoog inschat. Nog verontrustender is dat de roep voor een ringweg ook bij een aantal politieke partijen klinkt, maar daarvan hebben we nog geen voorstellen kunnen inkijsen.

Het zou onverstandig zijn van ons om een tegenvoorstel te presenteren. Stad Deinze heeft een extern bureau aangesteld om de verkeersproblematiek te onderzoeken en voorstellen uit te werken. We gaan ervan uit dat deze wat realistischer te werk gaat. En met meer respect voor de natuur.

Misschien moeten we het bestuur van UNIZO eens uitnodigen voor een wandeling in onze natuurgebieden. Het lijkt me geen slecht idee.

Zaterdag 13 oktober 2012 – stadsbos Deinze Kies voor het stadsbos! Een verhaal met toekomstmuziek

Een tocht doorheen het stadsbos van Deinze met haltes aan 5 boerderijen in een mooie omgeving. Daar kunnen de deelnemers genieten van muziek, verhalen, komische acts, enz. Voor alle leeftijden!!

Tussen 15u30 en 16u aan Recreatiecentrum De Ceder, Parijsestraat 34 te Astene-Deinze. Einde voorzien omstreeks 19 u.

Kaarten kosten 3 euro voor volwassenen en 2 euro voor kinderen jonger dan 12 j (drinkje inbegrepen). Kaarten vooraf bestellen in De Ceder of in Bio Shop is nodig (aantal kaarten is beperkt!).

- Organisatie: Samenwerkingsverband Stadsbos Deinze.
- info: 09/380.01.03, via info@stadsbosdeinze.be en via www.stadsbos.be.

KIES VOOR HET STADSBOS
Een verhaal met toekomstmuziek

BOS

Zaterdag 13 oktober 2012

Vertrek tussen 15u30 en 16u aan de Ceder
Vooraf inschrijven noodzakelijk in Bioshop of De Ceder

Meer info: www.stadsbosdeinze.be

VU Winn Brakke, Tonnestraat 33 – 9800 Deinze – ontwerp: Gaston Van Wouterghem ©

Iedereen aan de cannabis...

Rik Desmet

Terwijl elders in Vlaanderen proeven gedaan worden met de teelt van soja en sorghum (Vlt Nieuwsbrief, 10-09-2012) brengt de Werkgroep voor een Rechtvaardige en Verantwoorde Landbouw (WERVEL) in zijn laatste tijdschrift (Wervelkrant, nr3

september) een uitvoerige bijdrage over de vele mogelijkheden van hennep of kemp.

Deze hennep is uiteraard niet dezelfde als de hennep die voor de drugs geteeld wordt, ze bevat nauwelijks THC, de psychoactieve hallucinerende stof. Wie kemp wil telen heeft overigens een vergunning van de overheid nodig en moet een signalatiebord bij zijn veld plaatsen. In 2011 werd in Vlaanderen door 22 landbouwers nauwelijks 19,75 ha kemp gezaaid (<http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=135>). Kemp werd bij ons in de Middeleeuwen veel geteeld op de betere gronden maar verdween in de 20^e eeuw uit beeld als landbouwgewas. Het gewas biedt nochtans enorm veel mogelijkheden: in de bouw, kledij, touw, olie, papier, in de keuken, cosmetica,

veevoeder, grondstof voor composietmaterialen... (zie www.kannabis.be en download de brochure op: <http://www.wervel.be/downloads/kempbrochure-kanhetesmetcannabis.pdf>).

Ook de boer vaart er wel bij want kemp hoeft niet gesproeid of geschoffeld te worden en de vele toepassingsmogelijkheden bieden heel wat kansen. Het is bovendien ideaal in de teeltrotatie van een landbouwbedrijf en uitstekend voor de bodemstructuur.

Door hennep te telen kunnen we onze ecologische voetafdruk verkleinen omdat daardoor de import van producten zoals soja, katoen en vele andere overbodig worden. Tegelijk kan in de ontwikkelingslanden grond vrijkomen voor lokale voedselproductie en vermindert daar de druk op het regenwoud.

Tenslotte zorgt kemp voor een verhoging van de biodiversiteit: minder bemesting, geen sproeistoffen ...

Ronde van Vlaanderen met Langetermijnvisie

Naar een beweging van de verandering

Begin 2012 startte BBL met het traject 'Milieubeweging 2020-2050'. Samen met onze lidverenigingen en andere experts uit het maatschappelijke middenveld, overheid en wetenschappers werkten we een langetermijnvisie uit. Deze moet een antwoord bieden op de grote ecologische uitdagingen: klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit en ongezonde omgevingskwaliteit. En ook een inspirerend kompas zijn om in onze sector tot nieuwe samenwerkingsverbanden, creatieve werkwijzen, experimenten en innoverende activiteiten te komen.

Nu komt het erop aan om deze visietekst te laten leven en verder ingang te doen vinden in onze sector. Een eerste stap – in een lange rij van andere acties – is een Ronde van Vlaanderen waarmee we onze achterban persoonlijk willen informeren over de langetermijnvisie en de nieuwe rol van de natuur- en milieubeweging. Grote landelijke verenigingen, regionale koepelorganisaties en kleinere clubs zullen vanaf september samen met ons in alle regio's infosessies organiseren. De formules kan heel divers zijn: de infosessie kan een onderdeel zijn van een algemene vergadering, een publieksevenement of

een aparte vormingsactiviteit. We werken een aanbod op maat uit. Het basisaanbod bestaat uit volgende onderdelen:

- Langetermijnvisie milieubeweging en de nieuwe rol van de milieubeweging.
- Welke maatschappelijke trends bieden veranderingskracht en hoe kunnen we met onze langetermijnvisie op inspelen.
- Rol en positie van de eigen vereniging: Wat is nu onze impact op de samenleving, overheid en bedrijven en hoe kunnen we die vergroten?

Praktisch:

De infosessie gaat door op woensdag 21 november 2012 in de Kattestraat 23, te Oudenaarde.

Aanvang om 19u45, einde om 22u.

Boekbespreking

■ Walter Belis

Chinery M., 2012. Nieuwe Insectengids, Utrecht, TIRION NATUUR, 320 blz., ISBN 978 90 5210 871 1, 29,95 euro.

Deze nieuwe druk toont de immense populariteit aan van de Nieuwe insectengids van Michael Chinery. Om te beginnen staat er in deze gids – net als in de vorige drukken en de eerste dateert uit 2003! - een algemene beschrijving van de bouw van insecten en de levenscyclus van insecten. De gids bevat beschrijvingen en afbeeldingen van zeer veel van de in West Europa (ten westen van de lijn tussen Finland en de Adriatische kust) voorkomende insecten. Vooral soorten die eenvoudig opgemerkt kunnen worden (zeer talrijk, bijzondere kleur, opvallend

TUINAANLEG EN -ONDERHOUD

alle snoeiwerken
ook verlagen van bomen

MICHAEL BEKAERT

Ganzendam 9 - 9890 Vurste
Tel: 0497/43.01.79

BOS+

De Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) vzw en Groenhart vzw gaan voortaan samen als BOS+ door het leven. De Vereniging voor Bos in Vlaanderen timmert reeds meer dan 40 jaar aan de weg voor meer en beter bos in Vlaanderen. Groenhart doet sinds een 10-tal jaar hetzelfde in de tropen. Beide organisaties hebben goede banden en de samenwerking werd de voorbije jaren enkel intensiever. Samen met elkaar en met andere organisaties gaan ze voor meer en beter bos: BOS+.

Meer info op <http://www.bosplus.be>

gedrag, voorkomen nabij menselijke bewoning) zijn afgebeeld. De tekst vormt een goede aanvulling op de afbeeldingen en is ook door geïnteresseerde niet-ingewijden te volgen. Er wordt gewezen op belangrijke kenmerken in de bouw en op het gedrag, voedsel, habitat, vliegtijden en verspreiding in Europa. Ook het voorkomen in Nederland en België wordt aangegeven. De afbeeldingen van rupsen worden bij die van de vlinders geplaatst en niet in een apart hoofdstuk. Ook worden enkele geleedpotigen beschreven, die vaak voor insecten worden aangezien zoals bijvoorbeeld spinnen en duizendpoten. Achteraan in de gids worden technische termen verklaard, gevolgd door registers van Nederlandse en wetenschappelijke namen. De tekst is vertaald en bewerkt door een team specialisten van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie in Leiden. De Nieuwe insectengids vervangt de gespecialiseerde gidsen niet, maar je kan er wel een eind mee vorderen in je determinatie. Het meetlatje op de achterflap is een handig detail. Uiteraard werd deze nieuwe druk volledig geactualiseerd en aangepast volgens de laatste inzichten.

We delen in de rouw van

Mevrouw Anna Minnaert, kinderen, kleinkinderen en familie bij het overlijden van haar echtgenoot, de heer Robert Cosijn, geboren te Zottegem op 29 juni 1933 en er overleden op 11 september 2012. Robert was de vader van Johan Cosijn, redactielid van Meander.

Zaterdag 20 oktober 2012 om 20u

Orchideeën

Powerpointvoorstelling te Heurne in zaal Amigo door Jacques Vanheeuverswyn

Een kennismaking met tal van Europese orchideeën in Vlaanderen, West-Europa en het Middellandse Zeegebied. De orchideeënwereld is zo verscheiden en boeiend. Zeldzame planten die bovendien vaak kruisen met andere soorten, zodat determinatie moeilijk is.

Vanaf de prille lente tot in de herfst kan je in Europa met wilde orchideeën bezig zijn...

Einde omstreeks 22u30. Inkom 2,50 euro (max. 5 euro/gezin). Zie ook kalender

4

10de jaargang nr. 4 oktober-december 2012
afgiftekantoor Gent X - erkenning P203773

België-Belgique

PB
GENT X

3/0450

Meander

driemaandelijks tijdschrift van vzw Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*
v.u. A. Benoot - Y. Moerman Gampelaeredreef 67 9800 Deinze tel. 09/386.38.95

Zaterdag 17 november 2012 om 20u

Zeiltocht naar Antarctica

Dia-avond te Heurne door Marc Esprit en Paul De Potter

In putje 'zomer' (december 2009 - januari 2010) zeilden we samen met nog 58 andere reizigers voor 3 weken vanuit Ushaia rond het Antarctisch schiereiland met de Nederlandse 3-master 'Europa'.

Een pracht van een reis, met vnl. zeevogels (waaronder 5 soorten albatrossen), zeezoogdieren (ook orca's) en onovertreffbare (ijs)landschappen

